

Nepriklausoma LIETUVA

Independent Lithuania

Nr. 46 (242) KAINA 10 ct.

MONTREAL, LAPKRITYS/NOVEMBER 29 d.

PRICE 10 c. XI META!

TAIKOS NEMATYTI

SAVAITINĖ APŽVALGA.

Praėjusi savaitė brandino žmonijos išlaisvinimo pastangas ir konkrečias joms priemones. Apsigynimo organizavimas vyko keliuose frontuose.

Labai svarbūs nutarimai padaryti Romoje, kur buvo susirinkę Atlanto Pakto valstybių štabų viršininkai. Jie nutarė suvienodinti šautuvus ir priėmė Amerikos formos šautuvą, kuris bus vartojamas visų jungtinių jėgų.

Štabų viršininkai nutarė jungtinio Atlanto gynyimo laivyno viršininkui paskirti taipgi Amerikos admirolą. Bet

Anglijos saloms ginti sudaromas atskiras laivynas, kurio vadovybė bus jau anglų rankose. Tą laivyną sudarys ne tik D. Britanijos, bet ir kitų valstybių laivai.

Jau sudarinėjamas ir **Vidurinių rytų saugumo planas,**

kurio vadovybę norėtų turėti D. Britanija. Amerika sutinka, tačiau, jeigu į gynybą įsijungs ir arabų kraštai, D. Britanijos kandidatai tikriausiai atpuls, nes jos santykiai su arabų kraštais nėra sklandūs. Arabų kraštai greičiausiai palaikys Amerikos kandidatūrą.

Svarbus įvykis, tai **Vokietijos okupacijos panaikinimas.**

Vakariečiai Vokietijai pripažįsta visas laisvės teises. Tiksliai Vokietija sudarys savo kariuomenę, kuri įsijungs į Europos gynyimo sistemą, Vokietijoje dar pasiliks vakariečių kariuomenės, tačiau lygionimis teisėmis, kaip kad tos kariuomenės dabar jau yra Prancūzijoje, Olandijoje ir kitose valstybėse. Spėjama, kad Vokietija dar 1952 metais nespės įsijungti į Europos gynyimo sistemą su savo karo daliniais.

Vokietijos išlaisvinimas yra didelis politinis faktas.

Tai ypač reikšminga, kai Jungtinių Tautų Organizacijos plinaties posėdžuose visiems aiškėja, kad su Rusija dėl taikos susitarti nebus galima.

Višinskio nusiginklavimo kontrpasūlymas

yra perdėm nerealias. Višinskis kontrpasūlyme pasisako už nusiginklavimą, bet nesutinka, kad būtų sunaikinti atominiai ginklai, kaip tą siūlo padaryti Amerika, D. Britanija ir Prancūzija. Be to, Rusija nesutinka priimti kontrolės, o vien tuščiu žodžiu niekas dabar pa sitikėti negali. Todėl nusiginklavimo projektas negalės duoti teigiamų vaisių. O kai nusiginklavimas negalimas, tai yra būtina rūpintis saugumo organizavimu. Todėl pirmoje eilėje tuo rūpinasi Atlanto Pakto valstybės. Greta to

daromi žygiai sujungti visą Europą.

Strasburge susirinkusi Europos taryba svarsto Europos Federacijai sukurti pasiūlymą, kurį padarė Prancūzija. Kadangi Churchillis yra pareiškęs tos idėjos entuziazmą, tai projektuojama, kad jis ir susirūpintų jos gyvendinimu.

Bet ne viena Europa tuo susirūpinusi. 14 Amerikos senatorių dalyvauja Strasburgo posėdžiuose ir prisipyrę siūlo organizuoti Europos Federaciją. Tai vis pirmyn eigos faktai.

Gana įdomu ir net įtartina, kad po penkių mėnesių derybų

Korejoje susitarta dėl demarkacinės linijos.

Ji eis taip, kaip derybų pradžioje pasiūlė JTO derybų komisija, — fronto linija, o iš jos šonų po 2 kilometrus demilitarizuota sritis. Šitoki demarkacinė linijos nustatymą komunistai buvo atmetę, bet kai derybos nutrūko, jie patys jau savo var du pasiūlė. Bet dar yra visa eilė klausimų, kurie reikia taip pat sutarti. Ir kada tai bus padaryta, dar niekas nežino. O gal ir nesutars. Tai bus dar vienas komunistų manevrų triukas. Tuo tarpu mūsų Korejoje vyksta ir vyks ligi bus galutinai susitarta. Kol kas žymesnių fronto pasikeitimų nėra.

Žmoniją dominančios Irano ir Egipto nesantaikos siek tiek aprimusios, bet dar neišspręstos. Vienur kitur įvyksta net susikirtimų.

Ir Lietuvos reikalai tarp-tautinėje plotmėje

nėra užmiršti. Min. P. Žadeikių išteiktą JAV vyriausybei nota ir dabar kelių tautų iš už geležinės uždangos išteiktas JT O pilnačiai prašymas, kad JTO dienotvarkėn būtų įtrauktas Genocido svarstymas, atkreipė žmonijos dėmesį.

Ir Strasburge, ir Londone lietuvių dalyvavimas jau kelia gerresnes viltis. Reikia tikti, kad visų lietuviškųjų jėgų derinimo jungtis būtų sudaryta pačiu ar timiausiu laiku, nes tarptautiniai įvykiai bresta ne dieno mis, bet valandomis.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

— Italija priėmė Genocido konvenciją.

VILNIAUS RADIOJO KLAUSANT

Jie visi verti medalių

Telsių „Masčio“ fabrike dirbančia „aukšč. tarybos deputate“ Zosė Dobkevičiene piktinasi dauguma darbininkų. Avalynės fabrike „Viktorija“ Vilniuje enkavedės patkėtiniai Chovarski, Cichov ir Duchov pradėjo akciją už gaminių savi kainos sumažinimą. Užvenčio rajone aiškina gyventojams apie Stalino taiką agitatoriai Rogelytė ir Jasaitis su žmona. Anykščių rajono Stalino kolchozo pirmūnas Vikt. Bartkus surado 200 to runkelių lapų pa šariniam silosui. „Puntuko“ liejyklos Vilniuje Jermelovičius dirba keturias normas; kiek atsilikę Vojevoda ir Stankevičius. Aleks. Simoloso, Puzalskis, Abelkis ir Vac. Budrikas N. Vilnioj statybininkų cechui siūlomi būti pavyzdžiais, nes jų pasidarbavimu suspėta į Kuibysėvą pasiųsti du didelių standartinius pastatus.

Respublikinio Kūno Kultūros rūmų pirm. pavaduotoju yra Bogdanov. Priekulės raj. Komjaunuolio, Stalino, Tiesos ir Pirm. Gegužės kolchozų kumčiai pažįsta Izelj, Vitkų ir Vičių. Nevardinis medalis galima suteikti ir Kalvarijos rajono Stalino kelių kolchozui, už auginusiam vienam ha 250 c. runkelių. Lieka patikrinti, ar runkelius nesunešė į atmatuotą žemės plotą iš gretimų laukų, kaip kad dauguma kolchozų praktikavo su bulvėmis ir javų pėdais.

Už Atlanto siaučia teroras

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Universtiteto, Pedagoginio Instituto ir Dailės Instituto studentai atšventė „Tarptautinę studentų dieną“ Vilniuj.

Univers. studentas Aug. Šaulinskis šaukė į bendrą kovą už taiką. Jo žiniomis, Dono ir Volgos kraštuose vyksta taikos darbai, bet už Elbės ir atlanto siaučia amerikiečių kariuomenės teroras. St. Br. Šar kinėlis jau seniai norėjo studijuoti, bet jam neleidė Smetona, Tubelis ir Voldemaras.

„... alų, midų gėriau...“

Siemet 450 kolchozininkų ap lankė kaimynines ir tolmesnes „respublikas“. Paskutiniai, 70 žmonių, grįžo apie lapkričio vidurį Lietuvon. Kiek matė, kiek pasimokė ir kokių pasakų krašte teko lankytis, papasako jo šakių raj. Didysis Spalis kolchozo pirmininkas Vyt. Lepečka. Pagal jį, atrodo, kad ten kiekvienas gyventojas turi 2 bibliotekas, Maskvą plauna 5 jūrų krantai ir kiekvienam kolchozo gyventojui įsteigtos 2—3 ligoninės...

Vilniuj posėdžiavo Pabaltijo etnografai.

Mokslų Akademijos vice pirmininkas J. Žiugžda Pabaltijo etnografams pademonstravo milžinišką etnografijos mokslų raidą, kuri be Stalino nebūtų buvusi įmanoma. Jis visus iškino, kad Pabaltijo ir garbin gosios rusų tautos istorijos vystymasis yra bendras. Žiugžda patarė etnografinių tyrinėjimų srityse vadovautis stalinizmo — leninizmo metodologijos pagrindu. Posėdžių metu perskaityta 30 pranešimų.

Austrijos vyriausybė panaikino Sovietų įvestą spaudos cenzūrą ir paleido 800 jos tarnautojų.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

— Trumanas atšaukė Lenkai taikytas prekybos lengvatas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

LAPKRIČIO 23 PRAEJUS.

Ši diena praėjo vėl už Lietuvos ribų, tegu ir naujose sąlygose ir aplinkybėse, bet ne Lietuvoje. O tačiau ji, jos reikšmė su Lietuvos Nepriklausomybe yra glaudžiai susijusi. Nebūtų buvę anų dienų karžygių, nebūtų sušvitus nei laisvės valanda.

Tiesa, gal ji buvo nepakankamai ilga, laisvės dienos per trumpos, tačiau ir to pakako, kad mes lietuviai, pakiltume, susiprastume ir sukratumė.

Laisvasis gyvenimas argi ne buvo ta druska, kuri ir dabar mus palaiko, apsaugo nuo visų įtakų ir gedimų? Nepriklausomieji metai pakėlė tautą ir ją subrandino. Jeigu galima džiaugtis partizanų ryžtu, mūsų jaunomenės atsparumu bei idealizmu, tremtinių kūrība ir pastangomis, tai reikia visados atminti, kad šie tur tai ir vertybės yra pirkto lietuvių karių — savanorių krauju. O toliau einant, tai yra visos tautos kančių ir vargų valis, kuris galėjo savo daigus ir pirmus žiedus išleisti anomis 1918 m. rudenio dienomis.

Tad štai kodėl ir svarbu, kad ši diena nebūtų praėjusi kaip diena iš daugelio! Štai kodėl būtina, kad ji mumyse būtų pa-

likus gilesnio susimąstymo ir pasiryžimo pėdsakas.

Žinoma, daugumoje mes visi esame užimti. Įsikurti yra ir ne tik asmeniškai svarbu, bet ir reikalinga. Visur tenka parodyti lietuvių ryžtingą būdą ir nepalaužiamą kovos dvasią.

Mūsų rūpesčiai, jų svarba, atliekamieji žygiai nustos visos prasmės, jei iš naujo nebus atsinaujinama tautos meilės dvasioje savo didvyrių prisiminimu, jų pagerbimu. Juk jie iš tikrųjų yra tikrieji mūsų mokytojai nepalūžti dabarties varguose, nenusivilti sunkumuose, nenusiminti nepasisekimuose.

Juk tik jų gyvas paveikslas gali mus paskatinti, padrausinti ir atgaivinti. Jų pralietas kraujas gali mus perspėti, apsaugoti nuo savimylės ir savanaudiškumo, kas šiame krašte ir mūsų atveju kiekvienam greičiausiai. Žuvusieji už laisvę mums gali gyviau kalbėti savo pavyzdžiu negu kas nors kitas. Tad ir reikia, kad ne tik šią Lietuvos kariuomenės įsikūrimo dieną, bet ir po jos, dažnai ir prie kiekvienos progos, visur ir visada mūsų širdis gaivintų dienei idealai Tiesai ir Žmoniskumui. Konradas Juška.

Mielą

IRENĄ ENZINAITĘ

ir

JONĄ BALTAKĮ

vestuvių proga sveikina

Adolfina ir Gediminas Skaisčiai.

Nuoširdžiai sveikinu

p. KAZĮ GAPUTĮ

ir

p. G. GRIGELYTĘ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį ir linkiu gražaus gyvenimo.

Kazys Lukas.

Kiti taip rašo:

„LAISVAS ŽODIS“:

„Kanadoje yra gražus mūsų imtą prieš rinkimus programą, tautiečių būrys, kuris priklausoma Lietuvos Socialdemokratų organizacijai, bet toli gražu dar ne visi organizacijai priklauso, kurie jaučia ir galvoja socialdemokratiškai.

Atvykę mūsų tautiečiai į šį turtingą kontinentą nerado čia to socialinio teisingumo ir tų socialinių institucijų kurių nebuvimą taip skaudžiai pajunta visų kraštų darbo žmonės. Todėl ir čia Kanadoje, jautresnieji ir turį socialinį jausmą veikia susibūrę į socialdemokratų organizaciją, kad išsikovojus kartu su kitų kraštų panašiomis organizacijomis geresnės darbo sąlygas ir aukštesnį atlyginimą. Be to, pagal esamas sąlygas ir galimybes veikia stengdamiesi geriau pažinti krašto socialines problemas ir politinį gyvenimą. Kartu gyvai domisi savo gimtojo krašto gyvenimu ir vi suomet prisideda prie to laisvės kovų sąjūdžio, kurį veda viso krašto žmonės ir viso pasaulio lietuviai prieš žiaurų raudonąjį okupantą.

Niekam nepaslapstis, kad socialinio klausimo išsprendimas yra pats sunkiausias mūsų laikų uždavinys ir, kad jį nesisuoda lengvai sprendžiamas, bet kiekvienam galvojančiam žmogui aišku, kad jį turi būti išspręstas ir ten, kur socialdemokratams pavyko pasiekti įstatymus leidžiamoj institucijoj (parlamente) daugumos, ten socialinės reformos vykdomos visu rimtumu pagal pri-

Hamiltono kolonijos tautietei

A + A GENEI NAIKAUSKIENEI

mirus, jos vyrui, buvusiam Benduomernės Valdybos pirmininkui, St. Naikauskui, motinai Augaitienei ir sūtelei Bakaitienei, jų didelio skausmo valandoje reišikame gilią užuojautą. Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje, Hamiltono Skyrius.

Didž. Gerbiamieji,

Iš pulk. K. Griniaus laiško, paskelbto Jūsų laikraščio laidoje No. 42, supratu, jog jo autorius bando ginčyti faktą, kad 1941 m. pradžioje jis pasitraukė iš Lietuvos Karo Attache pareigų Berlyne saugavimui. Šis jo mėginimas verčia mane prašyti Jus teiktis pa skelbti „NL“ sekančius konstatavimus faktų, kad laikraščio skaitytojai patys galėtų spresti apie pulk. Griniaus ano meto pasielgimą:

1) Pradedant faktų dėstymą, pažymiu, jog pulk. Grinius suminėta savo laiške nūnai pats prisipažįsta, jog jis jau 1940 m. liepos 22 dieną buvo nutaręs „pereiti“ emigracinę būklę. Lietuvos Pasiuntinybės, kurios nariu jis skaitėsi, tada vokiečių dar nebuvo uždaryta ir tebeveikė naudodamasis visomis dipl. imuniteto teisėmis ir privilegijomis. Sakyto nutarimo padaryti jis neturėjo teisės, prieš tai nesutvarkęs re guliaraus pasitraukimo iš Pasiuntinybės narių sąstato ir iš karo tarnybos.

3) Kalbamąjį nutarimą jis netik priėmė sau, bet apie jį pasiskubino pranešti svetimos valstybės organui — vok. Karo vadovybei; dar daugiau, jis paprašė „politinės pastogės teisės“ pas vokiečius. Tą visą jis padarė liepos 22 d., kada Lietuvos Pasiuntinybės vyko į vok. Užs. rkl. min-ją įteikti Reicho vyriausybei Lietuvos formalinį protestą prieš sovietų agresiją ir pasikėsinimą nužudyti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę. Be Pasiuntinio žinios ir leidimo pulk. Grinius neturėjo teisės tokius žygius daryti, nes jie turėjo politinės reikšmės ir, be to, jam negalėjo būti nežinoma, jog Karo vadovybė nėra tokiais klausimais kompetentinga ir kad „politinės pastogės“ suteikimo reikalus tegali spręsti Užs. rkl. min-ją, kaip grynai politinio pobūdžio dalykus.

3) Ano meto aplinkybėmis pulk. Grinius suminėję žygiai buvo kenksmingi Lietuvos reikalui. Jie žemino Pasiuntinybės autoritetą vokiečių akys jau vien tuo, kad vokiečiai iš to patyrė, jog atsirado iš jos narių tarpo, vienas, kuris sunkiomis jį dienomis pasidavė panikai bei parodė stoką drausmės ir rimties. Dar blogiau sakytų jo, kaip Pasiuntinybės nario ir aukšto rango karininko, pasielgimai silpnina Pasiuntinio diplomatinio protesto prieš sovietų agresiją efektą. Atsižvelgiant šio protesto politinės reikšmės ir jo svarbos išlaikymui Pasiuntinybės statuso, buvo tada begal svarbu, kad jos nariai laikytųsi solidarai ir galimai tvirčiai, t. y., nesuteiktų vokiečiams progos pastebėti pas mus nei mažiausio supasavimo ženklą.

4) Liepos 29 d. pulk. Grinius padarė man „atitinkamą raštišką pareiškimą“ ne apie savo žygius vok. Karo vadovybėje, kaip jis aiškina savo laiške, bet visai kitokiu reikalu, būtent, siekdamas gauti kompensacijos iš Pasiuntinybės piniginių likučių, jei vokiečiai priverstų mus uždaryti jos duris. Kad neišdalinus tų likučių tiems, kam, prasme tolimesnės kovos už Lietuvos nepriklausomybės reikalą, nebūtų jokios prasmės kompensaciją duoti, buvo mano pareikalauti iš visų Pasiuntinybės narių ir tarnautojų, kad kiekvienas iš jų raštiškai patvirtintų, jog yra apsisprendęs nepasiduoti bolševistiniams Lietuvos okupantui. Be to, suteikimu piniginės paramos buvo siekiama juos paskatinti likti Berlyne ir prisidėti prie pastangų atgauti Lietuvai valstybinę nepriklausomybę. Atitinkamus raštiškus patvirtinimus įteikė

Laiškai Redakcijai

man visi Pasiuntinybės tarnautojai. Tą padarė ir pulk. Grinius. Nors prieš tai algą jis gaudavo betarpiškai iš Kr. aps. min-jos ir šios pastorosios kreditų Pasiuntinybės kasoje neturėjome, tačiau paveikiau kitus savo bendradarbius, kad nespriestų suteikimui kompensacijos ir pulk. Griniui, nežinūnt, jog tai ėjo į skriaudą kitiems. Jam buvo faktinai išmokėta 6350 Reichsmarkų, kas anuomet buvo nemaža suma. Ji buvo išmokėta ne pagal bėgimui emigruoti bei paskatinimui aleisti savo postą, bet moraliniam ipareigojimui ir materialiniam palaikymui, kad liktų vietoje ir galėtų prisidėti prie pastangų gelbėti Lietuvą iš ją ištikusios nelaimės.

5) Nežinodamas, jog tą dieną kai aš vykau į vok. Užs. rkl. min-ją su protestu Lietuvos vardu prieš sovietų agresiją pulk. Grinius jau apsisprendė tesirūpinti tik savim, rugpjūčio pradžioje tarnybiškai paklausiau jo, kaip jis vertina susidėjusią Lietuvai padėtį, ar tiki, kad dar būtų įmanoma atgauti jai valstybinę nepriklausomybę, kaip, jo nuomone, to reikėtų siekti, ir ar yra pasiryžęs kovai už šį lietuvių tautos idealą?

Atsakydamas į šiuos klausimus, pulk. Grinius dėstė, jog esą tenka skaitytis su skaudžia realybe ir kad sutinkąs su mano nuomone, jog tik Vokietija, jei panorėtų, tegalėtų priversti rusų Raud. armiją pasitraukti iš mūsų krašto. Jis aiškino, jog konfliktas tarp vokiečių ir rusų vėliau ar anksčiau turės įvykti ir kad tai galėtų sudaryti mums progą bandyti atkurti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

Nuoširdžiai džiaugiausi iš šių pulk. Griniaus minčių, kurios pilnai atitiko ir mano ano meto galvoseną. Tačiau, prisimindamas iš praeties, pav., kad ir iš to, kaip laikytis Vilniaus klausimu 1939 metais, jog pulk. Grinius nepasirūmėdavo savo nusistatymų tvirtumu ir juos dažnai keisdavo, pa kartotinai jo paklausiau, ar jo pareikštas įsitikinimas yra tikrai tvirtas, ar galia pulk. Grinius pasikliauti ir ar jis galėtų duoti žodį, jog yra pasiryžęs būsiančiai kovai ir manęs neapleis. Pulk. Grinius patvirtino, jog laiko, kad mudviejų pažiūros, kaip siekti tikslo, pilnai supuola ir kad jis duoda karininko garbės žodį, jog jo pasiryžimas yra tikrai tvirtas ir kad jis pakeliu į nesustos. Deja, savo to gražaus žodžio pulk. Grinius neišlaikė!

6) Pulk. Griniaus aiškinimą, neva nuo Pasiuntinybės uždarymo dienos mano, kaip Lietuvos Pasiuntinio, tarnybė ir juridinė galia buvo užsibaigusi, laikau jo skonio dalyku, o ne objektyviu įvertinimu paties to atsitikimo. Nei aš, nei pulk. Grinius, nei kuris kitas Pasiuntinybės narys nebuvome teisėtos Lietuvos Vyriausybės atšaukti iš savo postų ir iš savo pareigų Vokietijoje. Su tikimais su pulk. Griniaus interpretavimu reikėtų pripažinti juridinės galios sovietų agresijai, prieš kurią Pasiuntinybė pareiškė savo protestą, ir prilygtų pateisinimui vokiečių vienašališko akto apie Pasiuntinybės uždarymą, kuriam aktui ji irgi pareiškė pasipriešinimą. Nei vieno, nei kito dalyko joks lietuvis patriotas nelaikė anuomet ir niekad nelaikys pateisinamais, nei juridiskais, nei politiskais, nes tai buvo tik priešiški Lietuvai jos kaimynų žygiai. Pasiuntinybės ir jos paskirų narių uždutis buvo ne tas užmačius kaip nors akceptuoti, bet joms visais įmanomais būdais priešintis. To iš mūsų su pagrindu laukė visa lietuvių tauta. Ji neskaitė, jog jos Pasiuntinybės Berlyne ir tos Pasiuntinybės nariai tebuvo į savo postus paskirti tik gauti algas. Ji laukė iš mūsų tokio pat pasiaukavimo — ir, jei reikia, asmeninio nukentėjimo, kokius jos sūnūs ir dukros parodė ir iškentėjo pavergtoje Tėvynėje, kovodami už naują Lietuvos nepriklausomybę atstatymą.

7) Suspenduodami 1940 m. rugpjūčio 14 d. Lietuvos Pasiuntinybės Berlyne normalų veikimą, vokiečiai Pasiuntinio diplomatinį kredencialų man nebuvo gražinę ir diplomatinį santykių nebuvo nutraukę, nei formaliai, nei faktinai. Atbu lai, vok. Užs. rkl. min-ją savo iniciatyva pasiūlė man, o taip pat ir visam Pasiuntinybės per sonalui, tuo pačiu ir pulk. Griniui, teisę toliau reziduoti Berlyne, ir paliko jiems laikurias dipl. privilegijas, pav., dipl. pasus, asmens saugumą, paliosavimą nuo valstybinių mokesčių, butų neliečiamybę, laisvę palaikyti kontaktus su vok. istaigų pareigūnais ir dipl. korpo nariais. Kada, skaitydamasis su Pasiuntinybės uždarymo faktu, atsiklausiau vok. Užs. rkl. min-jos, ar neprivalėčiau padaryti tos ministerijos vadovaujantiems asmenims protokoliarinius atsisveikinimo vizitus, kompetentingas jos pareigūnas į tai pareiškė, jog atsisveikinimų nereikia daryti, atsižvelgiant, kad santykiai nenutraukiami. Nesvarbu, kas už šitokio vok. Užs. rkl. min-jos motyvo slypi. Svarbu tik tai, kad vokiečiai tuo būdu patys paliko mums atvirą kelią toliau rūpintis Lietuvos reikalu ir kad jie nepripažįsta Sovietų okupacijos bei Lietuvos inkorporavimo į Sov. Rusiją. Nuo Pasiuntinybės uždarymo pasikeitė ne Lietuvos bylos gy nimo esmė, bet tik forma ir pasunkėjo dipl. veiklos sąlygos, asižvelgiant, jog nebebu vome Pasiuntinybės rūmuose ir nebegalėjome naudotis pilnu diplomatinio imunitetu, kaip prieš jos uždarymą.

8) Pulk. Grinius kalba netiesą kai savo laiške tvirtina ne va Lietuvos Pasiuntinių konferencija, įvykusi 1940 metais rugšėjo mėn. Romoje, jam esant naujiena ir kad jos nutarimai jam nebuvo žinomi. Grįžęs iš tos konferencijos, aš supažindinau savo bendradarbius, taigi ir pulk. Grinių, su jos nutarimais, ant kiek jiems tai buvo žinota. Ta proga taip pat juos painformavau, jog konferencijoje buvo priimtas nusistatymas laikyti suspenduotų Pasiuntinių ir Konsulatų personalą ne atleistais ir kad vyresnieji Pasiuntinybės pareigūnai privalo pasilikti sotinėse, kur buvo prieš tai ir pa gelbėti Pasiuntiniui darbe, eventualiai jį pavaduoti, jei būtų reikalas.

9) Kad nekiltų jokių nesusipratimų, spalį 9 d. išsiuntinėjav savo bendradarbiams formalinį aplinkraštį, kuriame pagal Dipl. Šefo St. Lozoraičio aprobuotą sąlyktos konferencijos nutarimą, pranešiau jiems štai ką:

1. Pasiuntinybės tarnautojai, gavę... kompensacijas, pa reigojami toliau pasilikti Pasiuntinio dispozicijoje ir atlikti, kaip legaliam Lietuvos ti be atskiro atlyginimo dar-

bus, kurie jiems Pasiuntinio nuostata būtų pavesti, tiek mėnesių, už kiek metų jie gavo kompensaciją;

2. Vykdam p. 1 paduotą nuostatą ir atsižvelgiant į paskiriamas Pasiuntinybės tarnautojms išmokėtos kompensacijos didumą, šie Pasiuntinybės tarnautojai turi pasilikti mano dispozicijoje:

Gn. Št. Pulk. K. Grinius..... 10 mėnesių ir 10 dienų,
3. Nė vienas paminėtų p. 2 asmenų, kaip esančių mano dispozicijoje, neturi teisės tame punkte nurodytame laikotarpyje be mano sutikimo pasišalinti iš Berlyno, juo labiau išvykti iš Vokietijos...

Deja, pulk. Grinius su šio aplinkraščio reikalavimais nesi skaitė. Jis netik nieku man nepaglbėjo, bet, priešingai, savo pakurstymais Pasiuntinybės narių tarpe manęs nebeklausyti ir intrygomis tarp lietuvių tremtinių Berlyne, jis tik kliudė darbu ir kenkė pasirušimams Lietuvos laisvinimo kovai.

10) Kada patyriau, jog pulk. Grinius jau likviduoja savo butą ir konkrečiai ruošiasi išvykti į užokeanį, kelis kartus bandžiau jį perkalbėti, kad to nedarytų. Aiškinau, jog tokių jo pasielgimų mūsų tautą paliks pagėimu iš karo atache pareigų sunkiausiu Lietuvai laikotarpiu ir kad ryžtingesnieji jos elementai, kurie ta da jau intensyviai kūrė savo pagrindžio organizacijas būsiančiai kovai už Lietuvos atstatymą, sutiks tokį pulk. Griniaus supasavimą su didžiausiu pasipiktinimu. Nei mano prieteliški atkalbinėjimai, nei mano tarnybiniai įspėjimai pulk. Griniaus neveikė: jis veržėsi ne į kovą už Tėvynės laisvinimą, bet į ten, kur jam asmeniniai atrodė bus saugiau...

11) Galutinai išryškėjus, jog pulk. Grinius yra neperkalbamas ir atsižvelgiant, jog jis darbe man nieko nepaglbės, paprašiau, kad nors grąžintų aukščiaus suminėta sumą pinigų, kuri jam buvo išmokėta sąlyginai, pasitikint jo, kaip karininko, garbės žodžiu, kad savo posto ir manęs neapleis. Lėšų veiklai turėjome labai nedaug ir tos pačios greitai tirpo, kai ryšiai su pagrindžio organizacijomis krašte vis daugiau plėtėsi. Pulk. Grinius buvo pažadėjęs sakyta sumą grąžinti. Deja, ir šis jo pažadas liko tik pažadu...

12) 1941 m. vasario 5 d. pulk. Grinius apledo Berlyną ir savo postą, palikdamas tuščią vietą. Tokiomis aplinkybėmis man nebeliko nieko kito, kaip paskaityti pulk. Griniaus išvykimą į JAV saugingų pasitraukimu iš Karo Attache pareigų ir raštu pranešti apie šį nemalonų įvykį p. St. Lozoraičiui, kaip legaliam Lietuvos ti be atskiro atlyginimo dar-

JUOKDARIAI...

Sanovnikai...

„Liaudies Balsas“ įsidėjo maskvinio atstovo JAV Paniuš kino sveikinimosi su Irano premjeru Mossadegh atvaizdą. Tikrai pasižiūrėkite, koks bus joras tas draugas Paniuškinas! Savo uniforma nieku nesiskiria nuo carienės Katrinos favorito. Kad jis taip pasirodytų Maskvos liaudžiai!...

Sovietinis nusiginklavimas.

Amerika, Anglija ir Prancūzija pasiūlė nusiginklavimo planą, pagal kurį turi būti sunaikinti ir atominiai ginklai. Rusijos atstovas Višinskis siūlo ir gi nusiginklavimą, bet nesutinka, kad būtų sunaikintos atominės bombos... Toks yra sovietinis nusiginklavimas.

Pruseika sušvelnėjo.

Pruseika „Vilny“ dažnai „graziuoju tonu“ pralenkdavo ir neprastaburnį Joniką. Bet kai tiktai Amerikos saugumas Pruseiką patikrino, Pruseika staiga sušvelnėjo. Kažkur dingo jo karingumas. O juk komunistas gi Pruseika?

Apsimeta.

Mizara apsimeta netikįs, kad kun. Zdanavičių komunistai norėję nužudyti. Bet Mizara tik tai vaidina, nes gerai žino, kad

komunistai žudo ne tik tai kunigus, bet ir visus, kas nenori ištikimai tarnauti komunistams. O jeigu Mizara netiki, tai kodėl neleidžia Pruseikai su Andriuliu išvykti į Rusiją ir išsižiūrėti, kaip ten yra? Juk argi negra patirti, kaip ištikimų sovietuose yra? Kaip ten žmonės gyvena?

Bimbos melai.

Bimba tvirtina, kad Popiežius pasidars karo kurstytoju, o Trumanas sukūręs Korejos karą... Tuo tarpu visas pasaulis gražiai žino, kad komunistai užpuolo pietinę Koreją, kuriai pradžioje teko gintis vienai, o vėliau, kaip JTO narys, pradėta ginti visų JTO valstybių, išskyrus komunistines, kurios pritarė užpuolmui ir dabar jį palaiko. Ne Trumanas, bet Stalinas pakurs tų užpuolimą. Popiežius gi visą laiką šaukia prie taikos. De ja, tiktai Rusijos bolševikai tos taikos nenori priimti. Štai ir JTO posėdžiuose Paryžiuje var karečiai pasiūlė nusiginklavimo planą, bet Rusija jį atmets. Todėl karo kurstytojais ir jo pa laikytojai yra tiktai sovietiniai komunistai.

Mandrappkis.

Kelias pastabų.

Viso pasaulio lietuvių visuo menėje ir spaudoje dabar gana dažnai pakalbama ir parašoma apie VLIK'ą, jo darbus ir ypač apie visokius persitvarkymus ir nesibaigiančias derybas su p. Stasiu Lozoraičiu. Tai ir suprantama. Gyvename sunkiosius metus. Visų akys kreipiamos į pagrindinį lietuvių politinį centrą — Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK'ą. Juk šiuo metu padorūs lietuviai Tėvynėje kovoja ir žūva, o tremtyje — dedamos pastangos sugrąžinti laisvę savajai tautai ir atkurti Lietuvos Respubliką. Tarptautinė padėtis nuolat atstovai ir nepermdaujamai rieda naujo pasaulinio konflikto kryptimi. Gresia baisios žudynės, bet jos lemia žmonijai ilgų metų taiką, o mūsų tautai laisvę ir nepriklausomybę.

Lemtinguoju metu ir nuo mūsų daug kas pareis, daug priklausys ir nuo tinkamo mūsų susiorganizavimo, susitvarkymo, vadovybės. Šioje plotmėje ir VLIK'ui tenka nemaža atsakomybė. Kiekvienas susipratus lietuvis negali nesidomėti jo veikla ir darbais. Kiekvienas privalome naudingus VLIK'o žygius paremti, o pasitaikančias negeroves turime išsišikinti ir gelbėti juo lengviausiai pašalinti. Mūsų tautos ir valstybės likimas yra visų mūsų bendras ir labai svarbus reikalas. Visi privalome ir šiais reikalais rūpintis ir nevengti juos rimtai bei teisingai nagrinėti ir tinkamesnių kelių paieškoti.

VLIK'o sudėtis.

Dar 1941 m. vasarą, vokieškosios okupacijos pogrindyje, kaikiur veikėjai kėlė sumanymą įsteigti vieną lietuvių politinį centrą. Ilgai tęsėsi derybos su įvairių srovių atstovais. Buvo susitarta ir įkurtas Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas iš penkių srovių atstovų, nedalyvaujant šiame komitete krikščionių - demokratų srovės veikėjams. Darbas pradėtas sėkmingai dirbti ir tuoj pasiekiti gražūs rezultatai. Ėmėsi rodytis pagrindinės spaudos leidiniai.

Tačiau dar didesniame sėkmingumui norėta apjungti visas lietuvių tautines sroves. Po ilgų ir gana dramatiškų derybų buvo susitarta su krikšč. demokratų veikėjais šiuo būdu: prie penkių grupių atstovų L. Išl. Komitete prisidėjo dar keturių krikšč. - demokratų srovės grupių atstovai ir pasivadino nauju Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto — VLIK'o vardu. Tuo būdu Komitete buvo devyni nariai — keturi krikšč. - demokratai ir penki kitų srovių, būtent: Vals tiečių - Liaudininkų, Socialdemokratų, Tautininkų, Laisvės Kovotojų ir Nacionalistų. Šio-

je sudėtyje vokiečių okupacijos metu Lietuvoje darbas gana sėkmingai buvo tęsiamas toliau. Suorganizuota politinė veikla ir sukurta galinga pagrindinio spauda. Užmegstas ryšys su užsieniu, prabilo radijo siųstuvais.

1944 m. pradžios gestapo įvykdyti areštai ir besiatinanti nauja sovietinė okupacija VLIK'o darbą lyg ir paraližavo.

1944 m. gegužės mėn. pabaigoje suimta gana daug VLIK'o narių. Pradėjo veikti antiasis kompleksas, bet jis darbo neišplėtė. Tik 1945 m. gegužės mėn. jau JAV valdžioje Wuerzburgėje iš kalėjimo išėjo VLIK'o nariai ir kiti veikėjai VLIK'o darbą atgaivino. Jo sudėtin be senųjų tastovų įėjo Lietuvos ūkininkų partijos veikėjas p. V. Sidzikauskas ir kiek vėliau ūkininkų Sąjungos atstovas dr. P. Karvelis. VLIK'o sudėtis pakilo iki vienuolikos narių, bet grupių proporcija esmėje nepasikeitė: penki krikščionių - demokratų srovės atstovai ir šeši visų kitų lietuviškų politinių grupių atstovai. Vakarų Vokietijoje politinei situacijai pasikeitus ir atsiradus Niurenbergo dokumentams, 1946 m. pradžioje iš VLIK'o išskirta Nacionalistų Partija. Tuomet VLIK'e išnyko buvusi sutarta, legali ir teisėta atstovavimo proporcija ir likosi penki krikšč.-demokratų srovės atstovai ir penki kitų grupių atstovai. ... Nacionalistų šalinant niekas proporcijos klausimo nekėlė, nes pats šalinimas vyko kaltinimo ir politinės neišitikimybės plotmėje ir nepatogu buvo tokiu metu vieton pasitraukiančių ką nors kitą reikalauoti. Be to manyta, kad krikščionių demokratų srovė nenaudos savo srovės naudai jai susidariusią palankią VLIK'o sudėtį. Žiauriai apsiriktai! Dingo buvusis sugyvenimas ir susitarimo atmosfera. Atsirado bergždzias trynimasis penki prieš penkis ir tat tęsiasi

CBC aktorė Lucille Dumont.

VLIKO REIKALAI

PETRAS RAŠIMAS

su mažomis pertraukomis iki pat šių dienų. Jieškota visokių būdų neteisėtai ir nenormaliai būklei pašalinti: siūlyta vienam krikšč. demokratų srovės atstovui išeiti iš VLIK'o, norėta kurios nors kitos srovės atstovų skaičių vienu padidinti, pagaliau gyvenimas išskėlė Mažosios Lietuvos atstovo išleidimo VLIK'an reikalą, bet visa tat krikščionių-demokratų srovės liko atmesta ir VLIK'o sudėties negerovės iki šiol neišnyko. Pavyzdžiui, 1951 m. lapkričio mėn. 21 d. „Naujienų“

dienraštis Nr. 275 rašo: „Susitarimas nepatvirtintas“. Iš Pfullingeno, Vokietijos, praneša, kad VLIK'as savo posėdyje svarstė: patvirtinti ar ne susitarimą tarp VLIK'o delegacijos ir St. Lozoraičio su paaiškinimu, kurį VLIK'as vėliau buvo priėmęs. Penki balsavo už patvirtinimą, penki — prieš.

Iš diplomatų pusės, keturi viškiantieji diplomatai pasisakė už sutarties patvirtinimą be paaiškinimo“.

PRINCAS PHILIP GIRIA KANADOS LAIMEJIMUS

Kanadiečiai yra linkę galvoti, kad jų kraštas yra „jaunas ir pilnas pažadų“, bet vieton to, sako princas Philip, kanadiečiai turėtų žiūrėti į Kanadą, kaip į didelį kraštą su daugybe pažadų, iš kurių jau daug kas tesėta.

„Jaunystė, tai neturėjimas istorijos, sąrašas nepaliestų resursų ir kultūroje bei moksle naujų originalinių minčių siekikas“, pareiškė jis. „Jaunystė reiškia man nepatyrimą, apsisprendimo stoką ir nesugebėjimą tvarkyti savo reikalus“. „Aš nematau, kad šitie kons tatavimai galėtų būti prieaityti tautai, kuri vedė geležinkelį per Rockie kalnus, kuri išvystė prerijas ir kuri atidengė tuos nepaprastus miškų resursus. Be to aliejaus ir vandens jėgų išnaudojimas nuolat perkelia Kanados sieną į šiaurę“.

„Vien atominis projektas prie Chalk River jau reikalauja rimto mokslinio pagrindo, kurio nerandame daugely kraštų, kad jie ir įsikūrė jau prieš daug metų. Taipogi nesunku surasti kanadiečių mokslininkų laimėjimus“.

Jis taipogi gyrė Royal Commission on Arts, Letters and Sciences (vadinama Massey Commission) atliktus darbus. Jos tikslas yra „sužinoti tikslai, ką turim ir ko trūksta tautos kultūrai“. Jis pagyrė dar Kanados kariuomenės atliktus žygius antrame pasauliniame kare, kada ji kovojo kartu su britais ir kitais sąjungininkais.

„Kariuomenės tradicijos, istorija ir kultūra, moksliniai ir prekybiniai laimėjimai patvirtina, kad Kanada yra žydinti tauta, kuri gali būti išdidi savo praeitimi ir, jai palyginsime ją su kitom tautom, tai ji stovi labai aukštai ir turi labai puikią ateitį“, baigė jis.

— Izraelis, Vokietiją, esą 6 metams po karo praėjus, vokiečiai neatsiribojo nuo hitlerininkų nusikaltimų, nuo kurių žuvo 6 mil. žydų ir tebesinaudoja nužudytų žydų turtu.

SOCIALDEMOKRATAI SUSIORGANIZAVO

Po ilgesnių pasitarimų ir lū kuriavimų, pagaliau Anglijoje sudarytas Lietuvos Socialdemokratų organizacinis komitetas, kurio sudėtin įėjo: inž. R. Baublys, J. Balčiūnas, K. Tamošiūnas, inž. J. Vilčinskas ir p. M. Zamžickaitė. Komitetas, kurio visi nariai yra Londone, parengė organizacinius planus ir įstatus. Netrukus bus sušauktas Londone socialdemokratų susirinkimas, kuriame patvirtinti parengtieji organizacinės veiklos planai ir įstatai, be to išrinktas socialdemokratų s-gos vykdomasis komitetas D. Britanijoje.

Socialdemokratų bus svarbiausias tikslas palaikyti santykius su kitų tautų socialistais ir atstovauti Lietuvą ir lietuvių socialistus tarptautinėse organizacijose, kelti viešumon visur, kur tik galima, bolševikų vykdomą terorą pavergtoje Lietuvoje ir rasti kuo daugiau demokratinių jėgų, kurios padėtų remti Lietuvos išlaisvinimo bylą.

Org. Komiteto pirm. inž. J. Vilčinskas sako, kad socialdemokratai aktyviai remis šio krašto nepartinių lietuvių organizacijų — D. Brit. Lietuvių S-gos ir D. Brit. Lietuvių Bendruomenės organizacinę veiklą, nes jos taipogi kovoja už Lietuvos išlaisvinimą ir siekia šia me krašte išlaikyti lietuvių. Bendromis jėgomis visus sunkumus nugalėsime ir greičiau priartinsime Laisvės Rytą.

J. J-tis.

— Bostone pagerbtas St. Santvaras, minėjęs 30 kūrybos darbo sukaktį.

— Vengrijos komunistinė valdžia išleido „įsaką“, kuriuo seklbia visus bažnyčių pareigūnų paskyrimus, įvykusius nuo 1946 m. esant neialiojantiems. Tas įsakas reikalauja, kad bažnyčios pareigūnų paskyrimui būtų gautas valdžios sutikimas.

Žinoma, šis įvykis taip pat neliks be pasekmių, kaip ir daugybė kitų krikščionių - demokratų srovės dominavimo VLIK'e dalykų.

Šio politinio centro sudėties klausimai neišnyko iš darbotvarkės per ilgus metus, jie da pertvarkymo, reorganizacijos bar kyla visu griežtumu. Visa tat kenkė ir tebekenia pozityviam Lietuvos laisvės kovos darbui. Visi dorieji lietuviai šiuo reikalu labai ir labai susirūpinę. Vyriausias laikas grįžti prie Lietuvoje buvusios VLIK'o sudėties.

Veikėjai.

Nuo pat iškūrimo pradžios VLIK'o tradicijoje buvo nariais turėti labiausiai visuomenės darbe prityrusius veikėjus. Tat vykdoma ir šiuo metu. Tačiau, pasėkoje emigracijos į užjūrius kaikiuros mūsų politinės grupės ar kovos organizacijos savo atstovais VLIK'e paliko nelabai visuomeniniame darbe prityrusius veikėjus arba mažiau į bendrą darbą ir susiklausymą linkusius žmones.

Apgailestaujan tenka pažymėti, kad VLIK'o politiskai-intelektualinis pajėgumas nekyla. Ši padėtis reikia skubiai taisyti. Lėšų nereikia gailėtis. Reikėtų nuolatiniam darbui pasikviesti palitikos ir diplomatinio darbo žinovus, kad ir iš tolimesnių kraštų.

Lėšos.

VLIK'o darbo sėkmė labai daug priklauso nuo išteklų. Pinigų niekuomet nebuvo per daug. Kiekvienas rimtesnis darbas reikalauja žymesnių išlaidų. Bet šis reikalas pataisomas. Užsieniuose įsikūrę lietuviai turėtų daugiau paremti Tautos Fondą. Atrodo, kad kočia 20.000 šiaurės Amerikos lietuvių lengvai sumestų po 10 dol. ir susidarytų 200.000 dolerių arba apie 800.000 vokiškų markių. Tokios sumos pa-

Doug Nixon, CBC Pacifico pa krantės programų vedėjas, spe celiaizituotas Anglijoje.

kaktų ir didesniems užsimojimams. Labai svarbu šitokį apsidėjimą tinkamai suorganizuoti. Betarpiškai iš aukotųjų gavęs lėšas VLIK'as nepriklausytų nuo pinigiskai įtakinių centrų, kas nevisuomet yra teigiama rimtam politikos darbui.

VLIK'o būstinė.

Visiems aišku, kad politiniai įvykiai bręsta ir sprendžiami didesniuose centruose, žymesnių valstybių sostinėse. Jeigu veikiant pokariniams suvaržymams VLIK'as su didele bėda galėjo tenkintis savo būstine mažam gilios Vak. Vokietijos provincijos miestelyje, tai šiuo metu tat jokiū būdu nepateisinama. Gyvendamas beveik kaime, nei naujų ryšių neužmegsi, nei sau palankios opinijos nesudarysi, nei moderniškomis politinės veiklos priemonėmis nepasinaudos, žodžiu, šitai tvarkantis, mažai kas mūsų politiniu centru gali domėtis.

Būtina neatidėliojant VLIK'ą kelti į didesnį politinį centrą Vak. Europoje. Bet šis klausimas taip pat nenaujas! Vieni nori vyksti, o kitus siekia palikti Dievo valiai... Paliekamieji protestuoja ir vežimas vietoje! Ar gi svarbiu tautos reikalui esant negalima užmiršti partines naudas ir gražiai susiprasti?

Santykiai su Lietuvos atstovais.

Kaip keista, kad iki šiol VLIK'as sėkmingai nesusiderino su teisėtiais Lietuvos Respublikos atstovais užsieniuose. Stinga darnaus darbo. Bendradarbiaujama lyg iš prievartos! Ir dabar, vieton susitarimo, akibrokšta su St. Lozoraičiu ir keturiais kitais atstovais.

Nuolatinis trynimasis, prieštatai, nepasitenkinimas iš abiejų pusių tęsis toliau. Galybės visokių projektų, susirašinėjimų, konferencijų, derybų, bet santykiai nenormalūs ir tiek! Kas čia kaltas sunkoka suvokti! Visi geri lietuviai, o Lietuvos labai nesukalba! Ar nėra kalta vienos srovės dominacija VLIK'e? Ar ne pats laikas susitarti ir ranka rankon dirbti Lietuvai išvaduoti iš žiaurios rusiškos okupacijos?!

Darbo!

Lietuviai Tėvynėje ir plačiajame pasaulyje laukia ir nori, kad VLIK'as būtų tikrai solidus ir autoritetingas politinis centras. Tat labai svarbu ir santykiuose su svetimomis valstybėmis ir kitų kraštų visuomenė. Todėl aukščiausias laikas atstatyti VLIK'o vidaus lygsvarą, baigti visus nesutarimus, daugiau pasitikėti vieni kitais, pašalinti pasitaikančias negeroves, sutelkti jėgas ir juo sėkmingiau dirbti Lietuvių Tautos Lietuvos Vals tybės gerovei.

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

TYLUS IR NUOSIRDUS VEIKĖJAS.

19. Kas iš Montrealio lietuvių nepažįsta tylios, švelnios, kuklios ir simpatingos asmenybės, kurią kas sėkmdienis jūsmatote pareigingai AV parapijos bažnyčioje renkant aukas, kiek viename kultūriniame parengime būtinai dalyvaujant, kiek vieno susitikimo metu jums švelniai paspaudžiant ranką ir tyliu balsu pasakant jums gražų žodelį, — kas iš Montrealio lietuvių nepažįsta J. Balsio?

Kas jo kada nors nepažinojo, tam jis pats prisistatė: priejo, švelniai pasisakė, kas esąs ir, jei tai buvo koks subuvimas, tai iš kisenės išsiėmęs plėčkelę, būtinai jus pirmosios pažinties pavaišino. Iš pirmojo susitikimo jis jums daugiau negu giminė ir pažįstamas — jis jums pilna prasme žmogus, kokių kiekvienas mūsų turėtų būti kiekvienam — objektyvus, teisingas ir, kas labai svarbu, — geras. Geru gi būti, gaila, nelengva.

Seniai jau pažįstu p. Julijų Balsį, nes ir man jis prisistatė pats ir mane pirmosios pažin-

ties pavaišino. Ir iškart nustebino savo gerumu. Kaip ir buvo matyti, kad šis žmogus kažkaip instinktyviai artimame jau čia žmogų.

Arčiau su p. J. Balsiu teko progu pasipažinti, bet plačiau išsikalbėti tik tai neseniai. Neti kėtai jį užklupau V. Emarde, 6303 Jogue St., kur ponai Balsiai turi nuosavus namus (kitus — kitoje gatvėje). Į mano skambutį išėjo ponia Balsienė.

— Siandien mums sekasi ant vyrų, — pratarė p. Balsienė juokaudama. — Tamsta jau ne pirmasis.

— Tamsta manęs nepažįsti, — šnekina p. Balsienė toliau. — Mes su vyru vis skyrium laikomės. Jis su žmonėmis turi daugybę reikalų, tai sunku mums susiderinti...

Tikrai, p. Balsys turi daugybę pažinčių, reikalų ir nuolat su kuo nors seimuojasi. Viduje pas ponus Balsius tikrai radau dar du vyrų: p. Jurgį Levinską, suvalkietį, i Kanadą atvykusį 1906 m. ir pp. Balsių giminaitį, dipuką p. Val. Grikietį. Pirmasis pp. Balsius

lankė, o antrasis pas juos gyvena pastoviai.

— Mes gyvename kaip ir farmoje, — sako p. Balsienė, kilme Stasė Žydelytė, iš Kraikių valsčiaus, Montviliškių kaimo. — Už mūsų gatvės jau laukai. O tuose laukuose mes turime daržą.

— Vasarą pas mumis įdomiau yra ateiti, nes tada visa gamta gyva ir graži, — sako p. Balsys.

Man įdomu, kodėl p. Balsys išvyko iš Lietuvos? Padėjęs rankas į šautuvo laikymo poziciją, p. Balsys sako:

— Nenorėjau tarnauti rusų kariuomenėje. Be to, artinosi karas su Japonija ir todėl ir išvykau į Angliją, netoli nuo Lietuvos. Bet reikalai komplikavosi ir atsidūriau Kanadoje. Atvykome drauge su p. Žemaičiais.

— O aš, — įsiterpia p. Balsienė, — važiauvau laimės jieškoti — Amerikon. — Ir ji nusišypso ir susimąsto. Besikalbant sužinau, kad pp. Balsiai vedę 1912 metais, turėjo du sūnus. Vienas jų, Vladas, vedęs (albanę) ir gyvena antruose tėvų namuose, o jaunesnis, Pranas, užmuštas praėjusiam kare, Europoje, Olandijoje ir, kaip traginga, mėnuo prieš karą pabaigę, 1945 metų pavasa-

ri. Tai tėvams didelis smūgis, kurio pasekas ir dabar sunkiai išgyvena. P. Balsienė rodo gražaus vyro, Kanados kario uniformoje, atvaizdą, o p. Balsys — pasižymėjimo ženklus: kryžių ir bent 5 kitus ženklus už pasižymėjimus, kaip narsaus ir pareigingo kario.

Be to, Kanados krašto apsaugos ministerio parašu užuojautos raštai rodo, kad Kanadoje žmogaus gyvybė ir pasiaukojimas už žmonijos idealus ir teisingumą yra aukštai vertinami.

Man norisi sužinoti, kaip pp. Balsiams sekėsi Kanadoje kurtis?

— Visai buvo, — atsako p. Balsys. — Buvau išvykęs net į JAV. Čia mažai už darbą mokėjo, išvykau į Brooklyną. Bet ten man nepatiko žmonės. Pav., jeigu kur nueisi ir dviese atsisėsi, tai jau niekas kitas prie jūsų neprieis... Todėl per sikėliau į Bostoną. Ten jau radau visai kitus žmones. Bet po 3 mėn. kartą šaukia mane prie telefono. Pasirodo, kad iš Montrealio, mano buvęs bosas. Jis prisipyręs kviečia grįžti, žada gerą darbą ir atlyginimą. Na ir sugrįžau, ypač, kad ir žmona dar buvo likusi Montrealyje. Deja, vėl nesugyvenau ir po dviejų savačių vėl išėjau iš tos įmonės. Mane pastatė

kontrolieriumi, o tokiu atveju tenka būti žmonėms nemielu: ką praleidi — negeras savininkui, nepraleidi — darbininkams. Mečiau ir ėmiausi kito darbo.

— Kaip išgyvenote krizės metus?

— Aš jų kaip ir nejaučiau, nes visą laiką turėjau darbo. Buvau siuvėju — prosytoju. Darbo man netrūko.

P. Balsys prisimena dar laiką, kai jis turėjo pulmurių-biliarą. Gerai sekėsi, bet sunku buvo su tarnyba, nes sunku rasti sąžiningą žmogų. Todėl tas biznis apleistas. Per 47 metus, žinoma, p. Balsio daug pergyventa, todėl ir jo pasakojimas, kai palieti tą ar kitą sritį, yra ilgas ir gausus faktais. Pav., p. Balsys pasakoja apie lietuviškas bylas, kuriose jam tekę teisme atsilankyti net 32 kartus. Bylos buvo laimėtos, bet prisiminimai likę nemaloniūs. Neminėsimė šį kartą ir mes jų bylą.

Bet pp. Balsiai visuomenininkai, p. Balsys yra vienas iš aktingų iniciatorių ir organizatorių tilių lietuviškų organizacijų. Kreipiu kalbą į šią pusę.

P. Balsys padeda man šv. Kazimiero d-jos nario knygutę su Nr. 2 ir sako:

— Šv. Kazimiero draugiją įkūrėme 1905 m. spalio 22 d.

Jusaitis buvo primasis jos iniciatorius. Beje, — prisimena p. Balsys, — prieš tai buvo įsteigta šv. Antano ir Povilo d-ja (iniciatorius buvo Degutis, 1904 m.), bet šiai nesisekiant, sudarėme šv. Kazimiero. Paskui, 1907 m., sukūrėme DLK Vytauto klubą, kurio nariais esame abu su žmona. Dar vėliau, 1915 m., tą pačių žmonių buvo pastatyta ir šv. Kazimiero bažnyčia, kuriai daugiau sia aukavosi šv. Kazimero draugijos nariai ir kiti lietuviai, kurie gražiai sugyveno ir vieninąjį ėmėsi darbo, tam reikalui nesigailėdami aukų.

Pp. Balsiai prisimena gražią atmintį apie save palikusį bažnyčios statytoją kun. Vyšniauską. Tai buvęs kunigas, kuris bažnyčiai aukavęsis: pėsčias atėdavęs į statybą. Ilgai dar tektų kalbėtis su pp. Balsiais, kad plačiau patirtume jų gyvenimo epopeją, bet p. Balsienė buvo pakviesta eiti į teatrą, o p. Levinskas pasižadėjo pavėžinti gražioju savo vežimu, tai teko atsisveikinti p. Balsį ligi sekančio pasimatymo.

Įdomu, kad p. Balsys, nors jau ir apie 70 metų, bet judrus, gyvas ir tebedirba Cristy firmoje, Bleury ir Craig kampe. Sveikatos ir sėkmės!

Bus daugiau.

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

LIETUVIAI!

Atsiminkim, kad spauda padidino ir prikėlė Didžiąją Lietuvą. Spauda — „Aušra“ grąžino mums V. Kudirką ir daug kitų asmenybių, kurie vėliau buvo dideli Lietuvos kultūrininkai.

Tokia pat „Aušros“ gadyne tebegyvena M. Lietuvos lietuviai leisdami savo laikraštį „Keleivį“, kuris šaukia prisikelti, kviečia į nepriklausomybę, kovoja su visomis nutautimo priemonėmis ir kuris išblaškys vokiečių ūkiuose mažlietuviams yra tautinės stiprybės šaltinis bei ryšys su kitais lietuviais, su visa lietuvių bendruomene. Taigi labai svarbus kaip mažlietuviams, taip ir visų lietuvių tautiniams bei valstybiniais interesams.

Tačiau, kaip joks tremtyje laikraštis neišsilaiko be paramos, be aukų, taip ir „Keleivis“ negali be to išsiversti, negali net kas mėnuo, kaip yra nusistatęs, reguliariai išeiti. Už tai mūsų visų lietuvių ir visų lietuviškų organizacijų yra tautinė ir valstybinė pareiga padaryti jį stipriai, pajėgiu reguliariai dideliu tiražu iš eiti.

Todėl M. Lietuvos Bičiulių draugijos Toronto skyrius šiuo tracininiu spaudos platinimo metu skelbia Toronto mažlietuvių laikraščiu „Keleiviu“ paramos vąjį ir prašo kuo daugiau liai lietuvių jį užsiprenumeruoti, nes jis visiems įdomus arba paskirti jam kiek aukų. Užsiprenumeruoti arba pakauti galima pas mažl. spaudos platintoją p. Januškevičių, gyv. 168 Concord ave, arba pas p. Lelį, gyv. 47 Montrose ave, tel. ME 0984 ir pas dr-jos narius, kurie turi tam tikslui prenumeratos ir aukų rinkimo lapus.

„Keleivio“ metinė prenumerata 1,75 dol.

MLB D-jos Toronto sk. Valdyba.

Montreal „Keleivį“ galima užsisakyti pas Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos kasininką šiuo adresu: Mr. A. Lymanas, 7116 Cartier Ave, Montreal, P. Q.

Šiuo pačiu adresu prašoma siųsti ir mažlietuviams skiriamas aukas. Ypač svarbu būtų Kaldėjų ir Naujų Metų praga padėti broliams mažlietuviams.

Red.

Iš visur ir apie viską

— Prieš Kristaus gimimą, kai Cezario vadovaujami romėnai kovojo su Galais, Senos upės saloje, ten, kur dabar stovi garsioji Paryžiaus katedra, jau buvo įsikūręs miestelis. Jo vardas buvęs Lutene (Liūtės). Kada tas vardas buvo pakeistas dabartiniu — Paris (Pary), jokių dokumentų nėra. Pirmutinis dokumentas, kuris rodo, kad miestas jau buvo vadinamas dabartiniu vardu, yra 307 metų po Kristaus gimimo. To kiū būdu dabar Paryžiaus amžius būtų ne 2000, o tik apie 1800 metų. O jeigu tas amžius būtų skaičiuojamas nuo pirmų jų gvyntojų įsikūrimo dabartinėje L'île de la Cite (Pilies saloje), tai išeitų jau daugiau kaip 2000 metų. Bet prancūzai šiemet švenčia 2000 metų nuo Paryžiaus įsikūrimo.

— White Sands'o poligone, Nauj. Meksikoje (JAV) buvo išleistas karatinis sviedinys „Viking“ V. 2 tipo. Jis svėrė 5 tonas ir turėjo visą aparatų atmosferos dalykams tirti. Sviedinys iškilo į viršų 135

mylias, arba apie 220 km ir ore išbuvo 10 min. Besileidžiant, jis, radijo prietaisais iš žemės, 40 mylių aukšty buvo suardytas, kad galėtų nusileisti nesugadinti prietaisai. Tokio sviedinio padarymas kaštuoja per 200.000 dolerių.

— D. Britanijos vyrai vis mažiau dėvi skrybėles. Pav., po pirmojo karo iki antrojo karo buvusi laikotarpis kasmet buvo parduodama apie 650.000 tuzinų vyriškų skrybėlių, bet po karo skrybėlių paklausa vis mažėjo ir mažėjo. 1949 m. jų buvo parduota tik 380.000 tuzinų. Skrybėlių paklausa mažėja dėl to, kad vasaros metu daugumas vyrų visai jų nedėvi. Skrybėlių gamintojai, norėdami skrybėlių vartojimą paskatinti, griebėsi propagandos. Tam tikslui jie kasmet skira 50.000 svarų. Ši priemonė pagelbėjo, nes pernai skrybėlių jau daugiau parduota, apie 400.000 tuzinų.

— Japonų pramonė pradeda atkusti, vis daugiau užsieny pasirodo japoniškų dirbinių.

Kadangi jie pasižymi pigia kaina, dėl to vietinius gaminius konkuruoja. Australijos prekybinės firmos, neradamos kito būdo japoniškų prekių konkurencijai atsispirti, paskelbė joms boikotą.

— Berlyne pavogė Britų komandą tanką, šveiso prietaisais supjaustė ir pardavė kaip geležies laužą.

— Sąjugininkų kontrolės komisija uždraudė vokiečiams naudoti bet kokius ženklus su nacine svastika.

— IRO veikimas būsias pratęstas iki 1952 m. kovo 31 d.

— Maskvos radijas italams taikomoje programos dalyje praneša perduodas pamaldas iš Vilniaus katedros. Bažnyčia buvusi pilna žmonių, o pomaldas laikęs katalikas kunigas Nikola Targevič. Pranešėjas Vilniaus baziliką vadina „šv. Petro ir Povilo katedra“, pažymėdamas, jog birželio 11 d. buvusi „Švenč. Trejybės šventė“. Mi netąjį kunigą vadina katedros dekanu. Kaip matome klaidingai paduotas ir bažnyčios (Vilniaus katedra buvo pašvęsta šv. Stanislovui), ir šventės (Švenč. Trejybės šventė šiemet buvo gegužės 20 d.) pavadinimai. Sunku patikrinti, o koks tos „pamaldos“ buvo ir kur jos vyko.

— Seniausias universitetas Amerikos kontinente yra San Marcos Universitetas Lamos mieste, Perų respublikoje, Pietinė Amerikoje. Tas universitetas minėjo savo 400 metų su kaktuvės. Universitetas ten buvo įkurtas „karališku dekretu“, duotu 1551 metais, gegužės 12 d. Dekretas buvo pasirašytas Ispanijos karaliaus tinos, Juana La Loca, kuri valdė ispanų imperiją.

— San Domingo saloje buvo įkurtas universitetas popiežiaus dekretu 1538 metais, o Meksikos mieste universitetas pradėjo veikti anksčiau negu San Marcos Universitetas, bet aiškių įrodymų nėra, kada jis buvo įkurtas. Oficialiu išsilikęs dekretas apie Meksikos miesto universiteto įkūrimą yra duototas 1551 metuose rugsėjo 21 d.

— Pietų Australijos premjeras pareiškė parlamente, kad Australijos gydytojų draugijos siūlymu Europos imigrantams gydytojams ir toliau nebus leidžiama dirbti savose profesijose. Jie turi pirmiausia išklausti universiteto trijų metų kursą ir išlaikyti egzaminus.

— Alpių kalnuose, Bergamo apylinkėse, du kalnų kopėjai,

kiečių pusės užkrauta. Todėl, kada iš šios gestapinės intrigos nieko neišėjo, Dr. Kleist'ui galėjo būti rizikinga bandyti su manim įrankioti jau sudaužyto porceliano šukes, kad pačiam neužsitrauktų ant savęs Gestapo nemalonės ir to pasėkoje neatsidurti į koki nors kacetą.

Dr. Schuette prisirengė atsilankyti pas mane liepos 14 dieną, nežinantis, jog aš vis dar buvau laikomas izoliuotas naminiu areštu. Pasikalbėjimas užsimezgė nuo trafaretinio pasiteravimo, kaip vienam ir kitam iš mudviejų einasi. Juokaudamas atsakiau, jog taip, kaip vokiečiai panorėjo: pasakiau, jog jau trečia savaitė, kaip esu priverstas sėdėti namie ir prakaituoti nuo liepos mėn. karščių, neturėdamas teisės išeiti pakvėpuoti tyru oru. Dr. Schuette suprato mano padarytą aluziją. Jis pasakė, jog mano areštas visai nebuvo reikalingas ir buvęs neišimtinis aktas. Jis aiškinosi, jog juodu su dr. Kleist man priešišęsi, bet neįstengę saugumo organų perkalbėti. Iš esmės, esą kur įsikūję ir politiką Gestapas, tai esą tik viską pagadina. „Mano atsitikime, jis man nieko nepagadino“, — įterpiauo savo savęs, pastebėdamas, kad gal net padarė man savotišką patarnavimą.

Dr. Schuette to iškart nesuapratė, ar nudavė tokiuo mano pasakymu nustebinantis. Todėl teko jam paaiškinti, jog be sakytos arešto, aš nebūčiau turėjęs galimybės pareikšti lietuvių tautai ir visam pasauliui

Lietuviai visur

* Rio de Janeiro Botanikos sode 1951 m. XI. 21 d., dalyvaujant Prezidentui Getulio Vargas, buvo pasodinta per 300 jaunų palmeira real. Lietuvos atstovas dr. F. Mejeris pasodino centrinėje alėjoje, turinčioje 740 metrų ilgumo, jauną palmę, kuri sodo vadovybė bus pažymėta 71 nr. Lietuvos Pašiuntinys gavo tokio turinio raštą: „Turiu didelio malonumo pareikšti Jums, Ponas Ministrui, mano didžiausią padėką už pagerbimą savo atsilankymu palmių sodinimo iškilinėse. Savo malonių bendradarbiavimu Jūsų Ekscelencija dar labiau sutvirtinote draugių gumo ryšius, esančius tarp mūsų šalių, o garbingąjį Lietuvos vardą dar labiau paryškino Bot. sode Jūsų Ekscelencijos rankomis pasodinta palmė. Reiškiu mano didelį įvertinimą ir pagarbą. P. Campos Porto Botanikos sodo direktorius“.

* „Naujienu“ red. Dr. P. Grigaitis grįžo iš New Yorko, kur jis buvo nuvykęs svarbiais reikalais. Pereitą savaitę jis turėjo pasikalbėjimą su įvairiais veikėjais ir organizacijų atstovais. Dr. P. Grigaitis matėsi ir su prof. J. Kaminsku.

* Kas tie švedijon pabėgę lietuviai? Tai trys lietuviai jau nuoliai, baigę žvejybos ir jūrinių mokyklų, kurie žuvinių laivelius pasiekė Švediją. Štai jų vardai: Ed. Paulauskas, 19 metų amžiaus; L. Kublickas, 22 m. ir J. Gražinauskas 24 m.

* Dipl. ekon. St. Lušys Bostone skaitė paskaitą „Būsimoji Lietuva mūsų akimis“. Kalbėtojas nubrėžė būsimosios atstatysimos Lietuvos pagrindines problemas, politinius, kultūrinius ir socialinius - ekonominius atžvilgius. Iškilus eilei klausimų.

paslydę krito žemyn į prarają. Tačiau už vienos uolos kyšulio užsikabino virvė, kurią jie buvo susijungę. Dėl to jie pakibo virš gilių prarajų. Tik po trijų dienų atvyko gelbėtojai, bet juos rado jau negyvus.

— Rusijoje, Stalingrado apylinkėse, 3 kaltinamieji nuteisti mirti už Amerikos Balso klausymą. Egzekucija įvykdyta per 24 val.

— Matamoros, Meksikoje viena moteris pernai pagimdė dvynukus, o šiemet jau keturis kūdikius — vienu pradėjimu.

to, kas buvo reikalinga pareikšti. Kadangi, iš paties fakto, jog tapau, kaip naujosios Lietuvos Vyriausybės galva, vokiečių areštuotas, lietuvių tauta, be jokios agitacijos iš virsaus, galėjo suprasti, jog III-šis Reich'as atneša Lietuvai ne laisvę ir nepriklausomybę atpažinimą, bet naują laisvės ir lietuvių valstybinės nepriklausomybės užslopinimą, nežinantis, kad lietuvių sukilėliai sudėjo kraujo aukų kovoję prieš bendrą bolševistinį priešą. Kai dėl platesnio pasaulio, tai, sakiau, jie galėjo iš mano asmens areštavimo padaryti sau išvadą, ką reiškia III-jo Reich'o skelbiamoji Naujoji Europa ir pažadai laisvės mažoms tautoms. . .

Nuo šio paaiškinimo Dr. Schuette pasijuto neperjaukiau šiai. Jis ilgokai dėstė man, jog esą buvęs manyta ir ruošta visi kitokiai politikai Europos rytuose. Esą buvęs numatoma atstatyti pirmoje eilėje Pabaltijo valstybes, sudaryti nepriklausomą Ukrainą, ir tt. Bet pačiu paskutiniu metu prieš rusų-vokiečių karą aukščiausioji Reich'o Politinė Vadovybė nusprendusi kitaip, apverčiant visus ankstyvesnius planavimus aukštyn kojom. Dėl to buvę daug ginčų, prie kurių ir juodu su Dr. Kleist buvę pritraukti. Tačiau, nežinūrnt visų argumentų už pažadėjimą politinės laisvės Sov. Rusijos pavergtoms tautoms, įvykę taip, kaip yra: Fuehrer'io atsisaukime pradėdant karą prieš Sov. Rusiją nebuvo iš kalno jokių tokių pažadų paskelbta, kad nesudarytų pas rusus įspūdis, jog vokie-

simų, diskusijos atidėtos kitam susirinkimui.

* Eduardas Vitkus studijuoja architektūrą Illinois universitete, New Yorko Beaux Arts Institute of Design gavo trečią premiją už žemės ūkio trobesių projektą. Į šį institutą projektai siunčiami iš visų universitetų ir skiriama tik 5 premijos.

* Žiniomis iš Lietuvos, Mažosios Lietuvos veikėjai: Dr. Trūkanas, Boschertai, mokytojas Užpurvis ir kiti ištremti į Sibirą.

* „Argentinos Lietuvių Balso“ red. K. Norkus dalyvavo Argentinos laikraštinių kongrese, trukusiame 8 dienas.

* Lietuviškoji radijo valandėlė Buenos Aires „Lietuvos Aidai“ grumiasi su vis didėjančiomis sunkenybėmis. Paskutiniu laiku buvo visiškai panaikinti komerciniai skelbimai — vienintelis pajamų šaltinis. Šiuo gi metu valandėlės išlaikymas kas mėnesį kainuoja 800 argent. pežų. Taigi tolimesnis lietuviškosios radijo valandėlės išlaikymas atsidūrė išimtinai lietuviškosios visuomenės rankose. Jeigu atsiras pakankamas tautiečių skaičius, kurie kas mėnesį sutiks valandėlės išlaikymui aukoti po keletą pežų, tada valandėlė išsilaikys ir net sustiprės. Jeigu gi ne — turės sustoti.

* Jadvyga Kuncaitenė — pirmoji iš naujai atvykusių Cordobos universitete per pirmuosius metus baigė dvejų metų kursą ir sėkmingai išlaikė nustatytus egzaminus. Po trijų metų studijų p. Kuncaitenė žada įsigyti mokytojos diplomą ir vertėjos titulą ir teises.

* Stanislovas Daukas Cordoboje be pertraukos išdirbo sąžiningai fabrike iki savo 73 metų amžiaus ir tik šiais metais išėjo į pensiją.

* Vaclovas Šulcas, kuris nuo 1910 metų gyvena Argentinoje ir jau 35 metai Cordoboje, paskutiniu laiku išėjo į pensiją. V. Šulcas yra žinomas ne vien lietuvių tarpe, bet ir plačioje Cordobos visuomenėje, kaip geras stalius — dailėdė ir kaip rimtas, sąžiningas žmogus.

* Austrijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkui ir informacijų redaktoriui Agr. Česloviui Lūtikui išemigravus į N. Zelandiją, Au. L. B-nės valdyba paisskirstė pareigomis se-

nių kariuomenę žygiuoja ne vien prieš bolševizmą, bet eina suskaldyti Rusijos į dalis. Buvę manyta, kad tai galėtų atsiliepti ir Raud. Armijos masės cementuojančiai ir sukelti pas rusus užsispyrimą kovoje už „jedinąją ir nedeliamąją“. To rezultate galėtų pasidaryti vokiečių kariuomenei sunkiau nugalėti rusų Raud. Armiją ir kainuoti vokiečiams daugiau kraujo aukų. Buvę ir visiškai priešingų nuomonių, būtent, kad, susilaikant nuo politinių pažadų tautoms, būtų, kaip tik, sustiprinama Stalino padėtis ir jis, tikrasi sakytų tautų pavergejas, galėtų pasidaryti visų rusų ir visų paskirų Rusijos tautų akyse bendru nacionaliniu herojom. Tačiau, šie pastarieji argumentai nebuvo prideramai įvertinti ir todėl buvusi padaryta didelė klaida.

Neturėjam pagrindo netikėti tam, ką Dr. Schuette man post-factum atskleidė; juo labiau, kad ir prieš tai turėjau žinių, jog vokiečiai ruošėsi prezentuoti Sov. Rusijai ne vien kaip kovotojai prieš bolševizmą, bet ir Sov. Rusijos pavergtų tautų išlaisvintojai. Tačiau, tą viską Dr. Schuette man pasakoję ne kaip medžiagą atsiminimams, bet kad netiesiogiu būdu pateisintus vokiečių ano meto laikyseną link Lietuvos ir lietuvių sukilimo atseiktų rezultatų. Jis taip ir pasakė, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas ir sudarymas Lietuvos Vyriausybės nebesuderino su Fuehrer'io atsisaukime nustatytą bendrą politinę liniją, karui vesti Rytuose. Iš to esą ir kilę man nemaloni-

kančiai: pirm. ir informacijų red. Glionertas Silvestras, sekr. Blaudžiūnaitė Elzė, Ižd. Marčiukaitis Juozas. Austrijos Lietuvių Bendruomenės reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu: Glionertas Silvestras, Heinrion s Dorf, O. O. bei Linz. D. P. Sirdlung Asten.

* Švedijos PLB krašto tarybon išrinkti: pirm. arch. J. Pajaujis, sekr. V. Gediminas, nariai — O. Urbonas, J. Lingis, p. Būga, V. Blažys.

* Sovietinė spauda praneša, kad Lietuvoje esą rasta tikrai 16 visasąjunginės istorinės vertės paminklų, kurių tarpe šv. Mikalojaus bažnyčia Vilniuje, Šiaulių bažnyčia, Trakų pilis, Raudonės ir Gelgaudo pilys ir Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje, o kiti 500 paminklų esą turėti tikrai respublikinė reikšmė. Už tai jie nevertinami nebranginami ir nesaugomi.

* Vincė Jonuškaitė, kuri ruošiasi savo daidų koncertui gruodžio 7 d. mažojoje Carnegie Hall, gavo pakvietimą dainuoti Čikagoje Lietuvos Gail. Serų S-gos 30 metų sukakties minėjime.

— Rašytojo Antana Škėmos naują veikalą „Sventoji Inga“ leidžia V. Sauliaus leidykla Terra.

* Komp. V. Jakubėnas šiuo metu dėsto muzikos dalykus dviejose muzikos mokyklose, taip pat turi privačių muzikos pamokų ir dar vargoninkauja parapijoje.

* Los Angeles Lietuvių kolonijos visuomenė lapkričio 18 d. švęsda Lietuvos Kariuomenės šventę, priėmė atsišaukimą į lietuvių, gyvenančių laisvose pasaulio šalyse, kuriame pasakyta: „Akivaizdžiai didžios lietuvių tautos tragedijos, mes lietuvių, atsidūrę laisvuose vakaruose, turime energingiausiai būdu pareikšti, būtent, kad mūsų pats didžiausias, svarbiausias ir pilniausias tikslas yra visomis dvasinėmis ir fizinėmis išgalėmis įsijungti į tautos laisvės kovą ir savo sąžinės kontroliuojami viską aukoti Tautos Aukurui“.

* Bostono rašytojų klubo narių susirinkime F. Kirša trumpai apibūdino poetą Praną Vaičaitį, kuris mirė prieš 50 metų. Kalbėtojas charakterizavo Pr. Vaičaitį, kaip realistinės krypties gabų poetą, kuris per trumpą amžių spėjo sukurti vertingų kūrinių.

* S. Zaučius, Operos solistės Vincės Jonuškaitės sūnus, baigęs apmokymą, pasiūstas į Koreją ir šiuo metu jau fronte.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Sukiliminės vyriausybės genezė

19. Tačiau kalbamas rašpalakis buvo pakankamas tolimesnėms intrigoms ir naujam žaidimui Kaune prieš Lietuvos Vyriausybę. Štai kuo paaiškino sau tą faktą, kad Dr. Schuette nebesiskubino pas mane ateiti, kaip pats buvo pasiūlęs. Užtat nesiskubino į Kauną jo šefas, Dr. Kleist. Liepos 11 dieną jis, su švelniomis politiko prištinais rankų, aiškino Dr. J. Ambrazevičiui ir prof. Ivinskui, jog Berlynas esą nieko neturįs prieš asmenis, sudarančius Vyriausybės sudėtį. Jie esą ir toliau galėtų pasilikti savo vietose ir tvarkyti krašto reikalus. Esą tepageidaujama tik vieno mažo dalyko; būtent, kad Vyriausybės nariai pakeistų savo vizitines korteles — nebesivadintų Ministeriais, bet kaip nors kitaip, o pati Vyriausybė persitvarkytų į Tautinę ar Krašto Tarybą. Kad padarius Vyriausybės narius nuolaidesniais, Dr. Kleist tvirtino, jog su manim, kaip tos Vyriausybės galva, nebūsiu kalbamasi. Tačiau jis nutylėjo faktą, jog vos prieš keilias dienas Dr. Schuette raštu kreipėsi į mane prašydamas jį priimti aptarti susidariusios padėties.

Kadangi Vyriausybė jau buvo man įspėta per aukščiau minėtą ryšininką ir, kaip jau sakiau, laikėsi tokio pat nusi-

statymo, kaip mano, tai dr. Kleist Kaune nieko nepėšė ir... turėjo, bene liepos 12 d., grįžti į Berlyną tuščiomis rankomis. Tai reiškė, jog mums pavyko dar kartą išsinierti iš pavojingos Lietuvos nepriklausomybei pinklės.

Tik po to, kai Dr. Kleist jau buvo grįžęs, Dr. Schuette prisiminė savo užsiprašymą pas mane. Gali kilti klausimas, kodėl ne pats Dr. Kleist, kuris skaitėsi von Ribbentrop'ui artimesniu žmogumi. Tai aiškiu sau ne vien tuo, kad Dr. Kleist buvo užsiangazavęs pasakymu Kaune neva su manim nebūsiu kalbamasi. Buvę dar ir kita aplinkybė, kuri varžė jam rankas. Ji buvo tokia: paaiškėjo, jog birželio 26 dieną generolas Raštikis buvo gestapo iškvietas į skubų pasitarimą ne pas ką kitą, bet pas Dr. Kleist. Tame pasitarime, de, dalyvavo ir paties Gestapo akis, gal net daugiau negu akis. Ja buvo Geheimerat Dr. Grefe, buvusi vokiečių Gestapo viršininkas Rytprūsioose. Karo metu jis buvo atkeltas į Gestapo centrą Berlyne ir ėjo vieno iš skrybiaus viršininko pareigas. Po sakytos pasitarimo, Dr. Grefe asmeniškai palydėjo generolą Raštikį lėktuvu į Kauną, kad vietoje išspaudus iš to savo belaisvio, ko iš jo tikėjosi, t. y. to, kas per sakytą pasitarimą buvo ant generolo išvo-

nių pasekmių, kurios taip pat esančios labai nemalonomos ir patiens vokiečiams. Ypač vokiečių politinėms institucijoms esą labai „peinlich“ (skaudžiai keblu), kad sukilėlių vyriausybės priešakyje tapo pastatytas mano asmuo.

Dr. Schuette neprecizavo, kodėl, būtent, sakytooms instancijoms taip „peinlich“, kad tos Vyriausybės priekyje tapau pastatytas aš, o ne kas kitas. Bet tai buvo aišku savaime. Jei šios vyriausybės priekyje būtų buvęs pastatytas asmuo neturėjęs asmeninių santykių Berlyne ir nežinomas plačiau pasaulyje, tai sakytos vyriausybės tuomet, kai su Dr. Schuette šitaip kalbėjomės, greičiausiai jau nebebūtų buvę ir Dr. Schuette'ei nebebūtų buvę reikalo dėl jos su manim kalbėtis: Gestapas, kurio organai sekė paskui vokiečių kariuomenę, būtų tą vyriausybę suspėjęs suglamžyti pirma negu apie jos susidarymą būtų patyręs pasaulis. Manau jog vokiečiams būtų buvę dar labiau „peinlich“, jei be mandato skaitytis Lietuvos Ministerių Pirmininku, kurį man suteikė 23 birželio mūsų tautos sukilimas, dar būčiau turėjęs mandatą ir iš teisėto Lietuvos Respublikos Prezidento. Jie vienas kitam nebūtų prieštaravę; atbulai, tik būtų sustiprinę sukilėlių paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę ir vokiečiams būtų buvę neįmanoma nušalinti naują Lietuvos vyriausybę, be rizikos pastatyti save į karo padėtį su Lietuva tarptautinės teisės požiūriu.

Bus daugiau.

Gediminaičių dinastija

Iš albumo „Lietuvos Valdovai“.
RASO DR. J. DEVEIKĖ.

III. Skirstant Gediminaičius pagal tai, kas Lietuva jiems buvo, negalima užmiršti, kad jie tai tos pačios dinastijos — šeimos nariai, tos pačios tautos vaikai. Tautos, kuri nuo amžių vis ten pat gyvena. Sudaro vientisą ir savytą jai tipą, igavo savo veidą. Mirę valdovai nebegriš. Tolygūs tos dinastijos, nariams, lietuviai atgimsta net ir mūsų tarpe. Tauta nemiršta. Jos vientisumas, kas sugeba pajusti, visur prabyta.

Dinastija, šeima nebuvo beprasmingi Gediminaičiams žodžiai. Anaistol. Iki vieno visi jaučia dinastijos vieningumą, jos didingumą, jos pranašumą. Tik vieniems tai priemonė Lietuvos galybei kelti, žemiausieji tarnai savos tautos; antriems ji tikslas savyje, o visa kita, tai tik priemonė tarnauti jai. Tie du pradai, kaip ir visi kiti, lyg pusimaisio, nelingva juos išskirti, atskirti. O lenkams Dugošas, geriausiai tai išreiškė: ... quodomo succescio regni Poloniae in natione Lithuaniae et in familia et in domo suo Gedimina continuaretur.

Kaip drįstam mes užmiršti tai, kas ano meto lenkams aišku buvo.

Lietuvą prie Lenkijos priskirti? Kas per patyčios!!!

Ir tai tada, kai Vytautas, Jo gaila ir visi Gediminaičiai sten gėsi, kad Lenkija lietuvių tautai, Gediminaičių šeimai priklaustų. Valstybė, ką Gediminaičiai valdė, vienu šeštada liu padidintų. Lenkija jų akyse, tai vienas gerų avant-postų, maža, silpna, nuolat lietuvių pliekiamą, teriojamą. O kariškiai jų realiuse apskaičiavimuose, kažin ar daugiau sveria, nei Liubarto žemė pietuose.

Pradedant Krokvos pilimi, kuri tvarkė, toną davė Aleksandra, numylėtoji Jogailos sesuo, o ne dažnai besikeičiančios žmonos, Lietuvį pilna visur. Juk tai tie patys ar jų vaikai, vaikai tų, kurie Lenkiją, Krokvą tiek kartų puolė ir vertė lenkus aimanuot, skausmuos paskendusius pas popiežius, imperatorius, karalius įieskoti pagalbos, užtarymo prieš juos, nenugalimus lietuvius.

Jogaila, apleidęs Lietuvą, kaip užkury, Vilniuje, tai tik dinastijos narys, kaip ir visi kiti Gediminaičiai. Gi Krokvos je, be kardo kraujo praliejime, Vytautas, dinastijos vyriausioji galva, visagalis Lenkijos reikalų sprendėjas, Jogailos vaikų ir Lenkijos globėjas.

Pasiuntiniai, laiškanėšiai tarp dviejų sostinių tik skrieja. Tiems reikalams tvarkyti, Vytautui trūksta dienos švie-

sos. Kas suskaičiuos, kiek nemigo naktų tiems reikalams tvarkyti reikėjo. Bet negaila tų pastangų, kurios padeda Lenkiją, kaip ir kitas žemes, dinastijos globoje išlaikyti. Vytauto laikais, jis pats, Gediminaičiai ir visa tauta taip galvojo.

O lenkams, visiems, ypač tiems, ką Piastus ar Vilhelmą rėmė, mylėjo ir savo protėvių sosto juos matyti norėjo, tai baisi okupacija tų, kurie jų artimuosius jų akyse žudė, dar pikčiau, vergijon varė, tėvis-kes jų plėšė. Supraskim juos, juk tai baisu! Naujame lietuvių užplūdime, tauta bijodama paskėtę, pasinaudojo su vengrais įgytais patyrimais. Neapykanta, pasikviestiems okupantams, verčia užmiršt vidaus netaiką, tauta tampa vis ir vis veržlesnė, gyvybingesnė, vis daugiau išmokdama, kad ir menkiausius laimėjimus skaičiuoti ir jais didžiuliotis, kur trūksta, jų pasigaminant.

Savo silpnumui pridingti, pasinaudojo protu, gudrumu ir sugebėjimu rašyti ir surašyti visa, taip, kaip jai patinka. Bepig, lietuviai tyli, jiems plunksna ne nebrangi. O kai praeina įvykiai, kas beatspės kieno tik roji galia buvo ir kur teisybė apeita. Be to išmokstama, nebūtus aktus surašyti, tikrus per rašinėti, taip juos sudarkyti, kad skelbiama idėja jais būtų paremta.

O Lietuvoje? Stebėti, domėtis Lenkuose vykstančiais pasikeitimais. Ne. Lenkija tam per maža. Užmirštama, kad grįžė vergai, daug žinių apie Lietuvą pasėjo, juk tauta bijodama išnykt, išnaudoja kiekvieną šiaudą, gauda kiekvieną vėją.

Ir tarp lietuvių netrūksta akylių. Kiti ramina juos. Ko jaudintis, kai protingi lenkai tokie nuolaidūs! Jie tramdo išsišokimus ir prieš lietuvius, taip vykusiai smerkia savus. O grįžė pas save, būsimoms kartoms surašo tai, ką patys pasmerkė. O juo daugiau jie nuolaidų padaro, juo gražiau surašo tai, kas pasipriešinta jų buvo.

O lietuviai, net Vytautui, Jogailai mirus galvoja: bus po senovei ir Lenkija Lietuvai priklausys. Tik nepajėgiama suprasti, tad šaukiasi lenkų pamos, švitrigailai nuo sosto pašalinti, Gediminaičių didžiai dvasiai užmušti. Naujos kortos buvo mestos ten, Ašmenoje. Lėtas dažniausiai „geras“ lietuvis, pradėjo ten savo trumparegi ir vakchanališką žaidimą, nešdamas savyje tragišką Lietuvai likimą.

Bet grįžkim prie dinastijos šeimos, tos pagrindinės lietu-

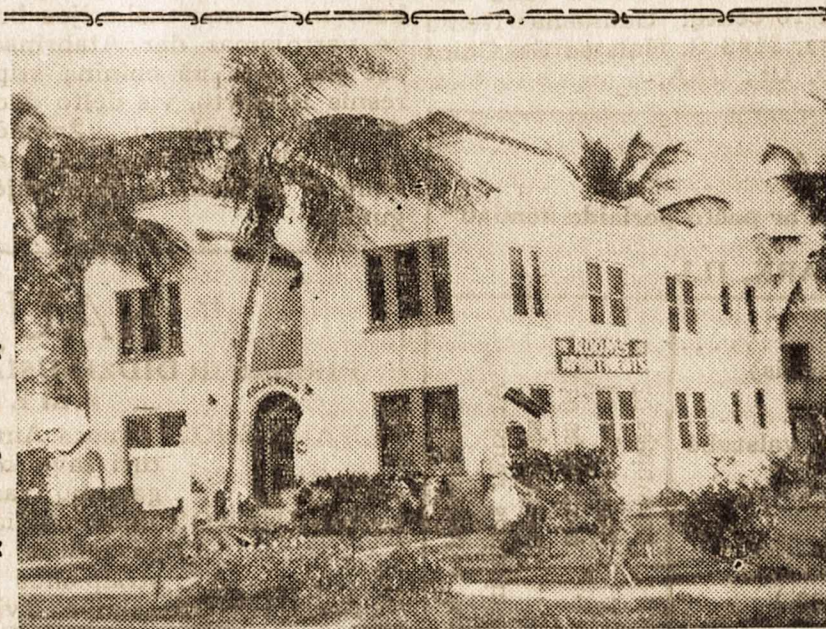
viškai galybei kurti atramos. Žydėjimo laikais, kiek ten tradicijos, vyriausiam pagarbos ir meilės savajai ženvei, kiek aukos ir sugebėjimo savąją, mažąją ambiciją pakinkyti, paglemžti, suvaldyti dėl didžiosios, dėl tos, kuri gyvena ir alsuoja vien dėl Lietuvos.

O keturioliktame amžiuje, kur klasta, neapykanta, kraujo troškimas proporcingai gal net daugiau nei dabar žydėjo, Lietuvos sosto du broliai sėdėjo, palikdami pavyzdį gražiausiai sugyvenančios šeimos. O jiems tai buvo paprasta ir normalu, jų aplinkai taip pat, kuri vėliau suvirškint negalėjo, kaip drįso sūnėnas dėdės valios ne-pagerbt.

Vien iš to, kaip Algirdas su Kęstučiu per visą gyvenimą su gyventi galėjo, galime spręsti, kokią aukštą moralę tada lietuviai turėjo.

Algirdas — Vilniuje — tai valstybės galva, vyriausias dinastijos narys, jos reikalų sprendėjas, aukštasis žynys. Kęstutis Trakuose, tai pirmas karvedys, valstybės archyvo, valstybės išd globėjas, tvarkdarys. Algirdui garbė ir pirmą vietą, Kęstučiui faktiškoji galia. Skirtingi būdai, viskas skiria juos. Bet meile Lietuvai vieningi ir pasiryžę būsimoms kartoms perduoti visa, ką iš protėvių, tėvų paveldėjo. Ten gyvena, taip elgiasi lyg justų esą trumpos akimirkos vaikai, ilgam tautos gyvenimo kely.

Dinastijoje švitrigaila buvo paskutinis, kuris visa tai žinojo, bet aplinka, kuri laimėjo, jau jojo nesuprato, neparėmė, blogiau — palaužė jį, paliko jį be žado...

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.
Gražiausia ir patogiausia vieta vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoj. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

Tiek pradžioje, kai jis buvo tapęs mūsų erzelio priežastimi, tiek dabar jis liko toks pat. Tuomet jis dar mėgindavo atsikirsti vienam, kitam paimant ant danties, bet dabar, niekeno netrukdomas skendo lašinių ekstazėje. Palinkęs, abiem alkūnėm atsiėmęs ant stalo briaunos, tartum stengdamasis apsaugoti savąjį grobį, aplinkiniu pasauliu visiškai nesidomėjo. Tuo metu lašiniai jam buvo viskas. Su ta mažyte skiltele sudorodavo keletą riekių duonos. Pamažu ir mes persiėmėme jo nuovoka, džiaugėmės jo valgomais lašiniais ir rūpestingai, savo akimis padėję suvalgyti kiekvieną trupinėlį, kažkaip sotesni jausdavomės. Seilės mums tuo metu netekėdavo, nes, paprastai, jau būdavome užvalgę neaiškiaus turinio buzos, sriubos vadinamos, užsikąsdami su žieve virtomis bulvėmis, kurių, jeigu mažesnės pasitaikydavo, gaudavome net po penkias.

Kitoks vaizdas gaudavosi, kada jis parsinešdavo susikombinavęs iš prekių vagonų (dirbo gelež. stotyje) keletą bulvių. Jas lupdavo, pjaustydavo ir virdavo bulvių košę. Tatai įvykdavo šiek tiek vėliau, po vakarienės. Košei paskaninti pasipirgindavo lašinių su svogūnais. Ir tas pradžioje mums buvo sukleš tikrą audrą, bet, neįveikdami jo kietumo, apsipratome su nuostabiųjų spiginamų lašinių kvapu ir nesulaikoma drėgme burnoje. Daugumas, pastebėję jį lupant bulves, surasdavo įvairiausių priežasčių mieste, ir retas bepasildikdavo lageryje.

Dažnai mes stebėjome, kad žmogus, kuris nerūko, šysk čiai taupo, visas pagal normą gaunamas cigaretes išmaino su čekais į duoną ir net prisidurdamas lašiniais — yra toks lietas. Dar pradžioje, kol nebuvo atsikandę, sakydavome: „Mikai, sudžiūsi ant tos savo lašinių dėžės“.

Sunku pasakyti, ar jis į tai nors kiek reaguodavo, bet jo ilga nosis tartum dar daugiau pasmailėdavo, siauros akys dar labiau prisimerkdavo, o žandikauliai su užsiritusiu smarku dar sausesni pasidarydavo. Jo amžiaus vidurkis ir pradėdas plikti bukas viršugalvis priminė pasakų šyskuolį, kuris prie lango mėnulio šviesoje skaičiuodavo savo auksinius ir jau vien dėl to jis mums simpatijų perdaug neturėjo.

Tik atvykęs į mūsų lagerį, viršutinės lovos kaimynui pasipasakojo, kad buvęs valščiaus seniūnas ir nevedęs. Nuo

KULTŪRINĖ KRONIKA

LOS ANGELES Miesto Mėtinė Meno Paroda

Dail. Povilo Puzino pasirody mai.

Šių metų Los Angeles miesto metinė meno paroda truko dvi savaites. Jų galėjo dalyvauti visi dailininkai, kurie gyvena 125 mylių spinduly nuo miesto rotušės. Kaip paprastai, taip ir šiais metais, paroda vyko keliuose vietose. Geriausi darbai buvo sutelkti Graikų teatro patalpose, o kiti žymesni darbai buvo išstatyti 7 parkuose. Iš viso parodos jūrų komisijai buvo patiekta apie 2.000 darbų, o priimta tik apie 500, iš kurių į parodą graikų teatro patalpose pateko tik 149 aliejinės tapybos darbai ir 25 skulptūros.

Šioj parodoj iš lietuvių dalyvavo tik vienas dail. Povilas Puzinas. Jo visas darbas („Žuvis“) buvo išstatytas graikų teatro patalpose, o kitas regionalinėj parodoj. Taip pat dail. P. Puzinas šioj parodoj buvo pakviestas į jūrų komisiją ir todėl savo darbais negalėjo konkuruoti dėl premijų.

Paroda buvo daugiau modernistinė. Kaip laikraščiai rašė, sunku buvę atspėti, kaip pakabinti paveikslą (aukštyn ar žemyn kojomis), kuriam buvo paskirta pirmą premiją. Premijos buvo paskirtos daugumoj nežinomai menininkam ir aiškiai už modernistinius darbus.

Dėl tokios šios parodos tendencijos, kitų pakraipų dailininkai pakėlė triukšną. Los Angeles miesto taryba įsikišo į parodos reikalus. Tarybos nariai apkaltino parodą ne tik vienašališkumu, bet net komu-

nistinė tendencija. Todėl buvo sušauktas miesto tarybos posėdis, į kurį iš parodos buvo atnešti premijuoti ir „apkaltinti“ darbai. Posėdy dalyvavo pats burmistras. Po dviejų valandų aštrių ginčų (dalyvaujant ir menininkų atstovams) jokio aiškaus nutarimo nebuvo padaryta, išskyrus grąsinimą dėl sekančių metų biudžeto miesto meno departamentui.

Parodos metu buvo suruošta eilė meninio darbo demonstracijų bei diskusijų, kurioms praveisti buvo pakviesti žymieji vietos dailininkai. Jų tarpe dail. P. Puzinas pasirodė net du vakarus. Pirmą vakarą jis su kitais dviem dailininkais parodė, kaip yra tapomas portretas, o antrą vakarą — miesto vaizdas. Dail. P. Puzino demonstracija traukė į save daugumos žiūrovų dėmesį, o baigus, jam buvo sukelto ovacijos; po to žiūrovai apstojo jo paveikslą ir stebėjosi jo meistriskumu. Prieš demonstraciją dailininkai buvo žiūrovams pristatyti miesto meno departamento direktoriaus K. Ross, kuris, pristatydamas dail. P. Puziną pažymėjo, jog jis yra lietuvis.

Dail. P. Puzino aktyvus dalyvavimas šioj parodoj dar kartą įrodė, kad jis yra tvirtai išsikovojęs pirmą vietą Los Angeles miesto dailininkų tarpe (kurių čia priskaitoma per 2.000) ir yra vertai užsipelnęs žymaus dailininko vardo. Visur pasisakydamas esąs lietuvis, jis daro gerą lietuvių vardo reklamą.

Ta pačia proga reikia pažymėti, kad dail. P. Puzinas ne-

retai kviečiamas vietos menininkų ar visuomenės klubų duoti tapymo demonstracijas. Spalio 12 d. jis davė tokią demonstraciją Womens's Painters of the West klube, o spalio 19 d. — California Art Club, kartu taip pat pasakė keletą žodžių meno klausimu. D. P-tas.

KOMP. J. GAIDELIS

sukūrė sonatą smuikui su fortepionu. Kompozitorius Amerikoje dirba fabrike ir komponuoja tikrai atliekamui laiku.

RAS. P. ANDRIUSIO

nauja knyga „Sudiev, kvietkeli, tu brangiausias“, gautomis žiniomis yra pakeliui į Kanadą. Netrukus jį pasieks „Nepriklausomos Lietuvos“, redakcija, iš kurios galės išgyti visi, kas panorės.

DAIL. V. KASIULIS

Paryžiuje šiemet ne tikai sukūrė, bet jau ir pardavė 90 aliejinų paveikslų, kurių 3 nupirko ministeris Sarraut. Savo paveikslus jis parodė pagal sutartį su galerija Barreiro-Stiebel, esančia Seine gatvėje.

MUZIKAS J. STANKŪNAS.

esąs nepatenkintas savo persikėlimu iš Brazilijos į JAV ir žada netrukus grįžti į Braziliją. Mat, „ten gera, kur mūsų nėra“.

ATSIŪSTA PAMINETI

LAISVOS ZODIS. Neperio

dinis lietuvių socialdemokratų Kanadoje leidinys, atspausdintas rotatorium, išleistas 1951 m. spalio 30 d. Laikinojo Socialdemokratų C. Komiteto Toronte. Leidinio šūkis: „Be kovos nėra pergalės“.

Leidinyturi eilę straipsnių ir partijos informacijų bei instrukcijų.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS.

Šventojo rašto tyrinėtojų leidinys, Chicago, 5324 S. Halsted St.

Jau išėjo iš spaudos PLB VOKIETIJOS KRASTO VALDYBOS LEIDYKLOS išleista knyga — geriausia kalėdinė dovana —

TĖVŲ PASAKOS

iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. Giedrius, iliustravo dail. J. Kaminskas. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiu autoriaus įvadu apie lietuviškas pasakas. Kaina \$ 1,90

Be to, leidykloje dar galima gauti:

1. Lietuvių Kalbos Vadovas, Prof. P. Skardžiaus. \$ 4,50
2. Princas ir Elgeta, Mark Twain, apysaka \$ 1,20
3. Normuotos šypsenos, Brazvilus, feljetonai \$ 0,25
4. Žemės Pakopos, J. Baltrušaitis, eilėraščiai \$ 0,75
5. Rūtelė, Gerutis, skaitymai 3 sk., gamta \$ 2,—
6. Tėvėlių Pasakos, A. Giedrius \$ 0,25
7. Vilkas Meškeriojas, Pr. Imsrys, eil. pasaka ... \$ 0,25
8. Tolumos, F. Kirša, eilėraščiai \$ 0,75
9. Daili Saulutė, Kolba, spalvuoti piešiniai vaikams ... \$ 0,50
10. Po Rūsčiuoju Dangum, L. Šeštokienė, novelės ... \$ 0,25
11. Vyturėliai Laukuose, Šimaitis, eilėr., įrišta, iliustr. \$ 0,65
12. Lietuvių k. gramatika, geografijos, istorijos, gamtos m., skaičiavimo vadovėliai po \$ 0,50

Platintojams nuolaida. Kreiptis: Lietuvos Zentralkomitee, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7 Germany ir pas vietos platintojus.

LAŠINIAI

BUITIES VAIZDELIS

Tai buvo taip neseniai, lyg tai būtų buvę dar tik vakar.

P. Babickas.

Jis savo vakarienių maisto davini, paprastai, visuomet pirmas sutvarkydavo. Šaukštu rūpestingai išgrandęs paskutinius sriubos likučius, dubenėlin subraudavo bulvių lupenas ir, atsiėmęs duonos riektę, nuedavo prie lovos. Kas bus toliau, mes jau žinojome, nes tas kartodavosi kiekvienos vakarienių metu. Pradžioje tai mums sukėlė įvairias nuotaikas; naivesnieji prašė su jais pasidalinti — nors paragauti duoti, aštresnį liežuvi turį emė jį kaip beįmanydami, bet tai nieko negelbėjo, ir visi su tuo pagaliau apsipratę. Dabar jau kaip ir taisyklė susidarė — kada jis, baigęs valgyti, pirmasis pakildavo, prie talo savaime pasibaigdavo ir kalbos. Tuo momentu kažkaip keistai susimąstydavome. Visi mintinai žinojome, kad už pertvaros, kuri dalino mūsų „miegamąjį“ nuo „valgomąjį“, jis, priėjęs prie savo guolio, išsitraukia iš palovės didžiulę storų lentų dėžę, atrakina spynele, atidaro dangtį, išima bryzą, gražiai rūkytą lašinių, atspijauna ploną skiltelę ir, padėjęs ant guolyje esančios duonos riektės, lašinius gražina dėžei. Užraktą rūpestingai patikrinęs, raktuką įsideda piniginėn ir, dėžę pastūmęs palovin, grįžta prie stalo su duonos riektę, ant kurios baltuoja skiltelė lašinių.

Po kurio laiko, matydami, jo neįveiksia, mes nurimome. Dabar jau buvome taip susigyvenę su ta eiga, kad, kai kokį vakarą pavėlinus iš darbo arba tiesiog kinan patraukus, mes jausdavome trūkumą. Mus užhipnotizodavo išvaizduojamas rūkytų lašinių kvapas, atidus skiltelės pjaustymas, rūpestingas valgymas. Kurie būdavome nebaigę savo vakarienių likučius, instinktyviai sustodavome valgę ir, neatplėsdami akių, kaip maži vaikai, sekėme, kai jis pjauna geroką kšni juodos duonos, uždeda ant jos prieš tai atpjautą plonytį makaronėlį lašinių ir, idėjęs burnon, pasigardžiuodamas kramto...

to laiko jo niekais kitaip ir nevadino. Jis buvo tipiškas seniūnas. Gerokai aplamdyta, bespalvė skrybėlė, trumpi, neaptraukti avies kailinukai ir naminio molo kelnės padėdavo jį išskirti bet kokiame minioje ar tramvajaus kamsatyje.

Artėjant Kalėdoms rengėmės apsitvarkyti ne tik apie savo dviaukštę lovą bei jų galuose stovinčias spintas, bet apšvarinti ir visą didžiulę patalpą, anksčiau buvusią puošnią parengimų sale. Žinoma, apūkusių palubės karnyzų ir puošmenų nei nemanėme liesti, pagaliau ir priemonių jiems pasiekti nebūtume turėję, bet apvalėme sieną, kurioje stovėjo aplaužytas fortepionas, susiuvome perplėštą uždangą. Kiek pasiekėme nuplovėme milžiniškus, iki pat lubų išsidriekusius langus. Išbyrėjusių stiklų vietoje pagaliukais sutvirtinome po pierių, o vietomis ir nauju pakeitėme, kuri gavome suardę kartonines dėzes. Taip jau pakilusią nuotaiką rengėmės pirmosioms Kristaus gimimo šventėms švėtiname krašte. Mus džiugino tik ką iš Berlyno gautas Kalėdinis „Lietuvių“ numeris, kuriame šalia šventinių sveikinimų žibėjo antraštė: „Kitas Kalėdas švėsime namie“.

Kūčių vakarą, prie esamų aplinkybių, rengėmės švęsti galimai iškilmingiau. Iš rūsyje esančios virtuvės, kuria operavo vokiečiai, gavome turtingesnę vakarienę. Tą vakarą jo duonos daugiau iš čekų pasirūpinome. Jie jos gaudavo iš namų ir mielai keisdavo į cigaretes. Jauni, darbams tinkami čekai jau prieš keletą metų buvo sugaudyti vokiečių okupacijos organų ir atgabenti čia įvairiems gležinkelio darbams. Kada rudenio mes atvykome ir, įsikūrę kitoje salės pertvaros pusėje, skundėmės bėga nuo bolševikų, jie juokėsi iš mūsų ir vadino kvailiais.

Šventajai Kūčių vakarienei grupavosi atskiri būreliai. Vieni įsikūrė aptvarkytos scenos kampe, kiti susimetė apie fortepioną. Ir valgomioje pertvoroje grupelės dalijos po stalą. Vieni liko vietoje, kiti, norėdami individualiau pasijausti, stalą priešingam kampan nusigabeno, dar kiti, pasiėmę turimus išteklis išėjo į kitame miesto pakraštyje buvusį lagerį arba pas spėjusius mieste privačiai įsikurti.

Mes keliese kažkaip užsisėdėjome prie vieno stalo ir pajutome, kad kitur iškilmingoji vakaro dalis jau prasideda. Vyriausio amžiaus dalyvis laužė iš lietuvių parapijos kle-

KNYGŲ NAUJIENA

Ką tik knygų rinkoje pasirodė visų laukta knyga Vyt. Augustino „TĖVYNĖ LIETUVA — OUR COUNTRY LITHUANIA“, kurioje telpa apie 100 įvairių meniškų paveikslų, pavaizduojančių istorinę ir nepriklausomą Lietuvą. Didelio formato, liuksusiniame popieriuje atspausdinta, 120 pusl. apimties kietuose apdaruose su lietuviškos drobės imitacijos aplanku, knyga daro labai patrauklų ir turtingą išpūdį. Ši knyga puoš ne tik kiekvieno patrioto lietuvių biblioteką, bet bus visiškai tinkama įvairiomis progomis padovanoti ir lietuvių angliškai kalbantiems bičiuliams, nes knygos įvadinis straipsnis ir parašai po paveikslais atspausdinti šalia lietuvių ir anglų kalba.

Šios knygos kaina tėra 5 dol. Suinteresuotię kreipiasi į knygų leidyklą VAGA šiuo adresu: P. Ališauskas, 107 — 17 118 Street, Richmond Hill, N. Y.

Tenka pažymėti, kad vaizdai gražiai nutraukti. Svarbu, kad jie vaizduoja ir naujausią Lietuvą. Pav., Vilniaus yra vaizdų, nutrauktų net vokiečių okupacijos metais (Napoleono aikštė, kurią sutvarkė architekt. Žemkalnis), arba baletas — „Sužadėtinė“ (Kelbauskio pastatymas, dail. V. Andriušio scenovaizdis). Tai gerai.

Deja, spauda neatitinka vaizdų nuotraukos. Kiek nuotraukos geros, tiek spauda (Pranciškonų skaustuvės Brooklyne) tokiame leidiniui silpna. Pranciškonų spaustuvių yra davusi geros spaudos knygų, bet šios vaizdų knygos spauda įrodo, kad ji neturi reikalingo specialisto. Beveik visi vaizdai perdėm perspausti, pertamsiai

dažais ištepti, kaikurie taškuoti. Prileidžiama, kad cinkografijos darbas taip pat nėra tobulas, kad spaustuvei teko panaudoti perdėtą spaudimą.

Tačiau nežiūrint šio trūkumo, leidinys vis dėlto vertingas ir naudingas, ypač, kad jis duoda jau visai apytikrą Lietuvos vaizdą.

DAIL. J. PAUTIENIUS

per nepilnus dvejus metus Cikagoje jau dalyvavo penktoje amerikiečių meno parodoje. Jo paveikslų yra įsigiję: Lituanistikos muziejus — 2, privatinė A. Kiofak meno galerija — 1, Cicero bankas St. Antony Ass. — 5, Reingold Co — 3, Dr. Gu sen — 1, inž. Kislaits — 2, Gyd. Tautvaiša — 2 ir kiti dar 5 darbus, Romoje Sv. Kazimiero Akademija — 1.

Vykstančioje amerikiečių meno parodoje, kur dalyvauja apie 20 įvairiausių tautybių dailininkų „Stevens“ rūmuose buvo parduotas jo paveikslas „Lithuanian house“.

Dailininkas gavo kvietimų dalyvauti Miami - Floridos ir kitose amerikiečių meno parodose.

J. Pautienius dirba milionių firmoje Reingolds Co., ir turi specialia atelę. Toji aliuminijaus kompanija turi visame pasaulyje apie 45 fabrikus.

Po Naujų Metų projektuoja su dail. M. Šileikiu ir dail. P. Kaupu suruošti meno parodą Čikagoje, o vėliau, jeigu sąlygos leistų, tai ir Clevelande ir net Kanadoje — Toronte.

„NEMUNO“ KNYGYNAS

išleido kalėdinius sveikinimus — laiškus. Juose, be vaizduojamų mūsų krašto gamtovaizdų ir kryžių, viena yra montažinė su Rafaelio Madoña, kita su Kauno pilies griuvėsiais.

Mokslo-technikos naujienos

ŽMOGAUS KRAUJO PAPILDYTOJAS

Nuo atombombų pagarsėjusių Hirošimos, universiteto profesorius dr. Kavaiši darė bandymus žmogaus kraują papildyti gyvulių krauju. Prof. Kavaiši Tokio gydytojams pranešė, kad bandymas visiškai pasisekė — kad gyvulių — karvių, arklių, kiaulių — kraujas visiškai atstoja žmogaus kraują.

Kaip žinoma, žmonių kraujas turi būti suderintas, nes jis yra 4 rūšių. Kai nusilpusiam žmogui leidžiamas kito žmogaus kraujas, tai žiūrima, kad jis būtų tos pačios rūšies, grupės. Bet gyvulių kraujas esą nei derinti nereikia, — kiekvienas tinkas.

Jeigu šis bandymas bus tikrai pasisekęs, tai bus padarytas labai naudingas atradimas.

RAKETA I MENULI?

Londono buvo susirinkę 50 atstovų II-jame Tarptautiniame Astronautikos Kongrese, kurie įkūrė tarptautinę Federaciją kelionei į mėnulį ir planetas tyrinėti.

Federacijos pirmininku išrinktas vokietis raketų specialistas Dr. Eugen Sanger.

Kai kurie mokslininkai jau seniai sako, kad kelionė į mėnulį yra galima tam tikromis specialiai pritaikytomis raketomis. Ypač ta galimybė pasiūlyta didesnė, kai raketos varymui bus panaudota atominė energija. Didžiausias sunku-

išleista daugeliu spalvų, gražiai.

Vieno laiškelio su voku kaina 10 centų. Gaunama: Nemunas, 3143 S. Halsted St. Chicago, Ill., USA.

mas raketai bus žemės traukos ir oro atsparumo nugalėjimas. Išvystydama reikiama greitį, raketa mėnulį turėtų pasiekti per 9 val. Raketa neskrystų tiesiog nuo žemės trauka, bet įstrižai, kol žemės trauka ir ją jau neveiktų. Tačiau ten patektų į kitas kliūtis, būtent meteorų laukus. Neaišku taip pat, kaip veiktų, raketos greitį oro trūkumas, bet mano ma, kad atominė energija, nuo lat sprogdama, tą kliūtį nugalėtų. Kadangi pačiame mėnulyje nėra oro, tai jokia gyvybė negali išsilaikyti. Tektų todėl pirmiausiai siųsti raketą be žmonių, o vėliau, žinant kaip veikia raketa toje beorėje erdvėje, turėtų pritaikyti aparatų, kad žmogus viduje raketos galėtų kvėpuoti deguonimi, atsivežtu iš žemės.

Kai žmogus galės užimti mėnulį, tai vėliau galės skristi ir į kitas planetas, ypač Marsą ir Venerą.

ATRADO NAUJUS VAISTUS NUO MALIARIJOS

Amerikos gydytojas Dr. G. Hitching Cheminės draugijos suvažiavime pranešė apie naują vaistą nuo maliarijos, kuria serga daugelis šlapio vietovių gyventojų. Mat, šlapiose vietose veisiasi Anapheles uodai, kurie šią ligą platina. Naujas vaistas pavadintas chaminės jo sudėties vardu: 5 — Parachlorophenil — 2, 4-Diamino 0 — Etylpyrimidin. Svarbu tai, kad šis vaistas tūkstąntį kartų stipresnis už chininą, kuriuo jau nuo senovės gydoma maliarija.

Be to, be chinino, praėjusio karo metu nuo maliarijos buvo vartojamas dar Atabrinas, bet jis, nors už chininą stipresnis 10 kartų, vis dėlto duoda blogų pasekmių. Žmonės nuo jo plinka, suserga viduriavimu ir netenka lytinio pajėgumo.

KALENDORIUS

1951
METAMS

GRUODIS

1 Š Eligijus, Natalija,
2 S I Adv. sek., Silvanas,
3 P Pranciškus Ks.,
4 A Barbora,
5 T Sabas,
6 K Nikalojus,
7 P Ambraziejus, Nemėda,
8 Š Nekalto Pr. P. Marijos
9 S Leokadija,
10 P Meldiakas,
11 A Damazas,
12 T Aleksandras,
13 K Liucija,
14 P Spiridonas, Alfredas,
15 Š Justas, Kristina,
16 S Euzebijus,
17 P Olimpijadas,
18 A Rufas, Zosimas,
19 T Nemezijus,
20 K Filogonijus,
21 P Tomas ap.,
22 Š Ischirijonas, Zenonas,
23 S Servulis, Viktorija,
24 P Kūčios. Adomas ir Iv.,
25 A Kalėdų 1 d., Aiškutė,
26 T Kalėdų II d., Stepon.,
27 K Jonas evang.,
28 P Nekalti vaikeliai,
29 Š Tomas,
30 S Sabinas, Dovydas,
31 P Silvestras, Mingailė,

Saulė: gruodžio 3 d. teka — 7.18, sėsta — 4.20; 9 d. teka — 7.26, sėsta — 4.18; 16 d. teka — 7.32, sėsta — 4.19; 23 d. teka — 7.36, sėsta — 4.22; 30 d. teka — 7.38, sėsta — 4.26.

Mėnulis: gruodžio 5 d. — priešpilis, 13 d. — pilnatis, 21 d. — delfia, 28 d. — jaunas.

Naujais išrastas vaistas dabar dar bandomas maliaringose vietovėse. RASTI VAISTAI PAGERINTI REGĖJIMUI

Yra patirta, kad kai kurie

žmonės labai prastai mato dieną, bet ypač blogai vakarais ir naktimis. Taipgi patirta, kad tokie žmonės stokoja tūlų vitaminių.

Dabar nustatyta, kad medžiagos, nuokurių pareina geresnis regėjimas, yra: vitaminas A; regėjimo proteinas, baltymė medžiaga, vadinama Opsinas; ypatinga medžiaga, kuri išsiskiria iš cheminių persitvarkymų, vadinama enzimų, būtent — alkoholinis Ovidazas, ir kitas enzimai — Kozimazas. Amerikos Harvardo universiteto prof. G. Wald ir prof. P. K. Brown nusitatė, kad daug alkoholinio ovidazo yra arklų jaknose, Kozimazo — mielėse ir Opsino — gyvulių akyse. Dabar kombinuojama, kaip šiuos dalykus panaudoti tiems, kurie reikalingi sustiprinti silpnas akis.

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVĄ“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

ANGLŲ KALBOS VADOVA

Tamsta gali užsisakyti iškirpdamas ir pasiųsdamas su čekiu ar pašto perlaida žemiau tilpusią atkarpą šiuo adresu: „WORD & PHRASE“, 6660 W. 147th ST., TINLEY PARK, ILL.

Mr., Mrs.	(vardas ir pavardė — rašykite spausdintais rašmenimis)		
nr.	gatvė	miestas	valstybė
Užsakau „Anglų kalbos vadovą“ ir siunčiu pinigų už			
sąsiuvinį \$			
Jau turiu sąsiuvinį I dal. Nr. ir II dal. Nr.			
(Kas čia pastabas neįrašo, gaus veikalą pradedant I-siais sąs.)			
Priedu: čekį-money orderį.			
..... (parašas)			
Leidyklos pastabos :			
Norėdamas gauti vieną sąsiuvinį susipažinti, atsiųsk 60 c. pašto ženklais.			
Nemokamai vieną prenumeratą gaus tas, kas surinkęs atsiųs keturias prenumeratas.			

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus. NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus. NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius. NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50. Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

bono gautą plotką ir dalindamas savo bendrams sakė Šv. Vakarui pritaikintus žodžius. Mes su pavydu žiūrėjome į juos ir, tartum staiga užklupti, nežinojome, kas daryti. Čia buvo likę visi individai, kurie ar nenorėjo, ar nespėjo, ar pagaliau negalėjo pritapti prie gražiai susitvarkiusių grupelių.

— Švęskim, vyrai, ir mes Kūčias, — staiga tarė plačiai žinomas lagerio spekuliantas, gero liežuvio savininkas Kazys.

— Reikėtų ką nors daryti, — pritarė kažkurioje pirmiesčio stotelėje budėtoju tarnaujantis Vytas.

— Puiku, vyrai! Aš pirmas dedu visą pussvarį sviesto bendrai Kūčių vakarienei! — entuziastingai pasakė Jonas, dirbęs centrinės stoties bagažinėje. Ten dirbantiems mes gerokai pavydėjome, nes jiems būdavo daug galimybių „patikrinti“ siuntinius, o dėl to pas juos raskdavosi ir šio, ir to...

— Aš ir plotkelį parūpinau, — atsiliepė gale stalo sėdėjęs Mikas.

Mes tik dabar jį pastebėjome. Šiaip jis vengdavo mūsų pokalbių ir iš viso bet kokio bendravimo. Kiek pajėgdavo atkreipti mūsų dėmesį — tai tais nelaimingais lašiniais.

Visi, kaip susitarę, pakilome ir ėmėme trūstis po savo nuosavybes, užpildančias vieną puslį perdalytos spintos lentynėlę. Iš to laiko, kai pasienyje gaudavau karišką davinį, turėjau išsaugojęs mažą konservuotų žuvelių dėžutę, vakarienės metu gautą sūrį ir gabaliuką dešros. Bet nešti dešrą Kūčių vakarienei negalėjau, tad paėmiau duoną, sūrį ir žuvelę. Kiti irgi nešė, ką turėdami. Kazys net pyragaičiais ir obuoliais pajvairino mūsų stalą, Vytas tarp kitko atgabeno pusę kepalą balto pyrago. Vienas tik Andrius, nieko kito ne turėdamas, atnešė vakaro davinį — sūrį ir dešrą.

— Ar tu jau pasiutai šiandiena dešrą valgyti, — vos akimis užmetęs pasakė Kazys. — Laikyk rytdienai, dabar užteks ką turim.

— Palaukit, vyrai, — prašneko priėjęs Mikas ir ant stalo dėdamas gabalą duonos, lašinių bryzą ir plotkelį. — Ne tame reikalas, kad mudu su Andriumi neturime ko daugiau atnešti, bet tame, kad mes švenčiame Kūčias ir dar tokiose aplinkybėse pirmą kartą. Aš niekuomet nesu valgęs Kūčio-

se su mėsa, nedaryčiau tai ir dabar, jeigu ne mūsų noras kuo nors ypatingiau atžymėti šį šventąjį Vakarą. Toli nuo tėvų nės, vieni be artimųjų, nors šią valandėlę paduokime vieni kitiems broliškai rankas ir dėl to užgimstantis Dievulis mums atleis.

Mes klausėmės be žado. Žinojome Miko šykštumą, žinojome lašinių vertę, t. p. žinojome, kad kiekviena rytą jis pusvalandžiui anksčiau iškuba į darbą, kad pakelėje galėtų užsukti parapijos bažnytėlėn. Jo religingumu mes neabejojome. Dabar mes sumišome, kada prieš mus ant stalo gulėjo nemažas gabalas lašinių, tų pačių tamsiai ruda spalva nuo rūkymo, su baltuojančiu šonu, nuo kurio nupjaunamos skiltelės taip mus žavėjo kiekvieną vakarą. Tų pačių lašinių, kurių, anot lovos kaimyno Juozo, sunkioji dėžė buvo pilna ir dėl to gabalo joje nebuvo jokios žymės. Dirstelėjau į Miką, pažvelgiau į stalo bendrus; visų žvilgsniai buvo įsibėdę į lašinius. Jie jau buvo taip arti kiekvieno rankos, kiekvieno uoslės ir gomurio, kad beliko tik paimti atsipjauti ir valgyti, valgyti... Pajusti vėl tą patį skonį, kuris per kletą mėnesių svetimame krašte buvo tapęs toks tolimas, bet kartu toks brangus ir mielas.

— Tu su tais savo lašiniais, — pakeldamas akis į Miką netvirtu balsu tarė Vytas. — Geriau palik rytdienai, šiandiena gi Šv. Kūčių vakaras.

— Aš jūsų tarpe esu vyriausio amžiaus ir žinau, ką darau. Pagaliau, mes kaip ir neturimė kuo ypatingiau pajvairinti šios vakarienos. Jei sakau, tai ir valgykite dar ir mano atsakomybė, o jeigu manote palaukti rytdienos, tai tiek juos ir tmatysite.

Mikas žinojo, kokią magišką galią turi lašiniai išalkusiam ir jau buvo beįmęs lauzyti plotkelį... Visų veiduose matėsi aebjojimas. Šventas Kūčių vakaras ir tie lašiniai — kerėtojai. Būtų puiki proga dabar nors kiek užkasti, nors truputį paragauti to nuostabaus maisto. Tiesa, mes nežinojome pavyzdžio, kad būtų sulaužyta gražioji šventės tradicija, bet tokios aplinkybės...

— Vyrai! — sugriaudė Kazys, trenkdamas kumščiu į stalą. — Argi nematote, kad velnias yra įlindęs į to žmogaus

kailį. Jis vos neužbūrė mus su tais prakeiktais lašiniais šį Šv. Kūčių vakarą. Tu, Mikai, pasiimk tą savo auksą ir eik į olą. Vistiek sudžiūsi ant tų lašinių, nebaigsi jų valgyti.

Kazio žodžiai mus pažadino. Pabudino iš tylaus abejojimo, kurin buvo pastumęs pralkęs kūnas ir godžios akys, kovodami su giliu jo įsitikinimu, kuris mūsų sielon buvo skiepytas nuo pat mažens, nuo pirmųjų kūdikystės dienų. Tartum atsikvošėjome, kai sustingo Miko pirštuose laužiama plotka, o jo akys bevilistiškai jieškojo pritarimo mūsų veiduose. Jo ten nebuvo. Lašinius mes jau buvome pamiršę ir visi, kaip susitarę, be žodžių žiūrėjome į tą liesą, kaulėtą veidą. Tai truko tik akimirka ir mūsų žvilgsniai buvo tiek iškalbūs, kad Mikas kaire ranka, šalia plotkos paėmė duoną, dešine — lašinius ir pamažu nustrino už pertvaros į savo guolį. Sprendimas buvo padarytas be žodžių, šį vakarą mūsų tarpe jam vietos jau nebuvo.

Plotką turėjau parsinešęs ir aš. Paėmiau iš spintelės ir padaviau laužti Zigmui — vyriausiaim. Šventoji vakaro nuotaka buvo jau sugadinta.

Lietuviškas sėslumas padėjo sulaukti bolševikų antrą kartą. Kada prieš kario menė jau supo miestą ir laikraščių ekstrai laidos ragino moteris ir vaikus aplėisti miestą, susirūpinome ir mes. Bėgome vėl, kaip kas išmanėme. Traukiniai, dviračiai, pėsti. Palikome lagerį ir jame nustebusius čekus.

Po poros metų sutikau Miką vienoje pabėgėlių stovykloje. Išskalbėjome. Nejučiomis užsiminiau apie lašinius. Jis prisipažino, kad lašiniai ir visa jo nuosavybė tilpusi antrąjame lagamine buvo subombarduota pirmiesčio stotyje, kai jis rengėsi išvažiuoti. Netikėtai užskridus lėktuvams, skubėdamas slėptuvėn nebepasipėjo pasiimti lagaminų, palikdamas juos perone. Jis dėl jų nesisielojęs, nes buvęs laimingas išnešęs sveiką kailį iš rusų sukurto pragaro. Tiesa, jis pasigyrė, šiuo metu dirbęs amerikiečių kariuomenės virtuvėje ir turįs prisilydęs gerų kiaulienos taukų dvi didžiules skardines.

S. Prancūnas.

Gera naujiena kanadiečiams

Tokia antrašte randame „Coronet“ nr. straipsnį, kurs, kaip papildymas prie anksčiau „N. Lietuvoje“ tilpusių tuo klausimu straipsnių, bene kaip nors sudomins ir kai ką iš mūsiškių, prakaituojančių kasyklose, lietyklose, miškuose ir kt. „bosų“ prižiūrimuose darbuose.

* *

Kai Albertas Seksteris atvyko į pietinį Saskatchewaną prieš keletą metų, jis turėjo su savimi lygiai 73 centus. Deksteris atvyko iš Ontario „savomis susisiekimo priemonėmis“, tai yra pėsčias, pakeliui vieno kito pavėžinamas. Jis buvo mechaniko padėjėjas ir atleistas iš darbo.

Miestelis, kuriame jis apsisėjo, atrodė nieko gero nežadęs: čia siautė didelė sausra ir daugumas fermerių turėjo skolintis pinigų sėklai pirkti. Bet jaunas Deksteris čia gavo darbą prie traktorių remonto. Iki kito pavasario jis tiek susitaupe pinigų, kad galėjo nusipirkti vartotą traktorių. Po to jis išnuomavo pirmąjį bertainį sekcijos žemės Sekcija turi

KAS NORI ĮSIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĘS ŪKĮ?

640 akrų, tai ketvirtoji dalis sekcijos bus 160 akrų), ir pasiūlymo iš banko pinigų sėklai pirkti.

Šios vasaros gale jis apskaičiavo, ko iki šiol pasiekęs, ir štai rezultatai: šiandien jis turi kelis šimtus akrų nuosavos žemės ir turi išsinuomavęs kelis kartus tiek, turi visą „laivyną“ nuosavų Disel traktorių ir kt. žemei dirbti mašinų bei kombinų. Jo netto turtas šiandien siekia 160.000 dolerių.

Bet Deksteris kitas savo verslo gerąsias puses vertina nemažiau svarbiomis, kaip pinigais. Jis pasidarė miestelio šulas, vietinio baseball klubo pirmininkas ir curling ringo (ledo rutulio) „skipas“. Jo namai nusileidžia moderniems miestų namams. Šis vyras, kurs, atrodė, buvo „nevykėlis“ gyventi ir dirbti mieste, ir pradėjo naują gyvenimą su 73 centais, su rado laimingą ir pelningą gyvenimą iš žemės.

Albertas Deksteris yra bet tik vienas iš tūkstančių kitų, kurie metai iš metų daro laimingą „pabėgimą“ iš

miesto į kraštą. Čia jie pasiekia dalykų, kurie nėra pasiekiami miestuose: ramybę ir aprūpinimą, pastogę ir erdvę savo šeimai gyventi, ir finansinę naują didesnę, negu daugumas jų galėjo svajoti, dirbdami miestuose. Dar daugiau, šiandien pasaulis yra nepaprastai reikalingas maisto, ir jie jaučiasi darą gerą ne tik sau, bet ir žmonijai.

Siemet Kanada pergyvens didžiąsias žmonių grįžimą prie žemės, kokią yra turėjusi per visą paskutinį dešimtmetį. Prie žastis, tai naujų didelių žemės plotų paleidimas kolonizacijai, Vyriausybei atlikus matavimus ir kelių pravedimo darbus. Taip pat tam sąjūdžiui padeda valdžios teikiama finansinė bei techninė pagalba įsikurti savame ūkyje. Be to ir pačiose fermose šiandien gyvenimas yra kitoks, nei buvo anksčiau.

Ziūrintiems į šį reikalą rimtai, štai eilė atsakymų į kiekvieną dominčius klausimus:

1. Ar ir kur galima gauti žemės?

Greta didelio skaičiaus esa

mų gatavų, įrengtų ir išvystytų fermų, kurios kaip ir miestų namai kasmet yra pardodamos įvairiose Kanados dalyse, yra dideli plotai dar niekuomet nejudintos žemės, kuri šiuo metu yra matuojama ir skiriama moderniam ūkininkavimui. Nuo vieno galo iki kito Kanada šiandien atveria naujas sritis kolonizacijai. Kiek ir kaip didelės tos sritys? Pasak agrikultūros departamento direktoriaus J. F. Booth, šiuo metu yra apie 25 milijonai akrų derios, našios žemės naujiems ūkiams! Dalis tos žemės gali būti tavo!

Pamarių provincijoje (Maritime Provinces) milijonas akrų žemės buvo sukurta stačiai iš neįperžiangiųjų balų, pravedus didelę nusausinimo (pylimų) sistemą. Nusausinta ir atpalaiduota nuo druskų ta žemė pasidarė lygiai derli ir naši, kaip bet kuri kita Šiaurės Amerikoje.

Kvebecke (Quebec) 170 mylių ilgumo derlios žemės juosta yra virtusi dramatišku žemės pareikalavimo objektu, ir gretimose tai juostai srityse dar yra geros žemės kokiems 150.000 naujakurių.

Ontario, turtingiausioje ir tirsčiausioje apgyventoje provincijoje, paskutinė sritis iš apie 500.000 akrų labai aukštos kokybės produktingos žemės šiuo metu apgyvendinama nepalyginamu tempu.

Prerijos iki šiol skaitomos vien kviečių gamyklomis, šiandien pradeda klestėti kaip mišrūs ūkis su vaisių sodais ir daržais, kai 3 milijonai akrų buvo iriguota (aprupinta vandeniui) arba paruošta žemės ūkiui iš niekuomet dar nedirbtos prerių žemės.

Britų Kolumbijoje pirmieji 6 milijonai akrų geros naujos žemės pradeda būti.

DĖMESIO! Nuo lapkričio mn. 19 dienos pradėjo veikti LIETUVISKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.

Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidaryta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius. SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Apie milijonus akrų naujų plotų Albertos šiaurvakariuose, Taikos Upės (Peace River) srityje neseniai buvo „Nepr. Lietuvoje“ plačiau rašyta.

Kas reikia daryti, norint tos žemės gauti?

Imkim tipingą pavyzdį. Vienas tokių, gavęs ūkį (homestead) Britų Kolumbijoje yra Aleksas Harrison, tarnautojas iš Vancouverio. Jis metė savo tarnybą, kadangi jis įsitikino, jog tuo keliu nieko nepasieks, ir padavė vyriausybei prašymą ūkiui žemės gauti. Jis gavo 320 akrų traktą arti Prince George, B. C.

Aleksas sako: „Aš net nerėjau supratimo, kas reikė sėti“. Jis nuvyko į artimiausią Dominijos Agrikultūros bandymo stotį klausyti patarimo. Eks

pertai išbandė Harrisono ūkio dirvožemio pavyzdžius, patikrino lietaus kritulių kiekį, temperatūrą ir kitus davinčius ūkio srityje, ir patarė jam sėti pradžiai dobilus ir laikyti raguočius bei paukščius.

Šiomet iš savo ūkio pajamų Harrisonas samdysius valdžios buldozerį ir išplės dar vieną 100 akrų savo 320 akrų farmoje, mokėdamas po 10 dol. už akro išplėsimą, kas yra žemesnė kaina, nei turėtų būti už akro išplėsimą. Jo farmos aplinkumoje, jau pradėta apgyvendinti naujakuriai 500.000 akrų naujos žemės iš bendro 2 milijonų išmatuoto ploto, be to vyriausybė yra jau numaciusi dar vieną milijoną akrų geros ūkiams žemės toje srityje.

Bus daugiau.

HITLERIS ESĄS ARGENTINOJE...

„Revista do Globo“ įdėjo savo reporterio Rubens Vidal tvirtinimą, būk jisai buvęs nuvykęs į Argentinos Patagoniją, ir ten miškuose netoli ežero pats matęs Hitlerį raitą ant bėlio žirgo: jį lydėjo taip pat raitai: juodbrūvė moteris ir stambus sudėjimo vyras, iš išvaizdos tikras prūsų junkeris.

Tą vietą jam nupasakojusi viena argentinietė žurnalistė Maria Pereyra, kuri jau anksčiau ten buvusi nuvykusi kaip turistė, ir vieną kartą bevikiščiodama po mišką sutikusi šiaurinio tipo ariškos rasės vyrą, kurio veide buvo apdegimo randų, kurie tačiau buvę paviršutiniški. Pati veido oda atrodo džiūsi kaip stipriai saulėje įdegusi. Jinai pakėlus ranką au tomatiškai ir rodydama jį pasakiusi: — Jūs esate Hitleris!

— Tas vyras į ją pažiūrėjęs atdžiū, pasitraukęs žingsnį atgal ir žodžio neprataręs dingo tarp tankių medžių.

Prancūzų „Noir et Blanc“ dėjo savo laiku ilgą seriją straipsnių, tvirtindamas, kad Hitleris esąs gyvas.

Sao Paulo laikraštis „Diario da Noite“, perduodamas tą reportažą, primena, jog nė vienas žmogus pasulyje dar čiu skaitytojų tarpe jie sukėlė nėra įrodę, kad Hitleris tikrai susidomėjimą.

būtų miręs.

Tame pačiame laikraštyje rašoma, kad buvęs SS dalinių komendantas Angelotti Manchens ir vėliau kapitonas Baumgarts matęs Hitlerį, kad Hitleris, Eva Braun ir Borman'as 1945 m. balandžio 29 d. išskridę iš Berlyno lėktuvu, kurį valdęs pats kapitonas Baumgart, ir nusiėdė Toderne, Danijoje. Hitleris su savo palydovais nuėjęs kranto link ir išnykęs iš akių. Manoma, kad jie ten sėdė į tam tikslui paruoštą povandeninį laivą „U 530“, kuris nukeliavo nuo Norvegijos iki Buenos Aires. Šis laivas ir kitas povandeninis „U 977“ pasidavė argentiniečiams trims mėnesiams praslinkus po karo pabaigos. Daug kas mano, kad tie du povandeniniai laivai galėjo iškelti Hitlerį ir jo artimuosius į Patagoniją.

Hitleris būk tai gyvenęs tuo se Patagonijos miškuose, vieno aukšto namuose, kuriuose esą trys kambariai: virtuvė, erdvus salonas ir šalia pašūrė. Vi du esą radijo ir pianinas. Nieko nerašoma, ką jis ten veikia, nei kaip gyvena...

Nors Rubenso Vidalo ir Marijos Pereyros pranešimai atrodė „skystoki“, bet laikraštis žmogus pasulyje dar čiu skaitytojų tarpe jie sukėlė nėra įrodę, kad Hitleris tikrai susidomėjimą. (ML)

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

\$ 3,500	įmokėti —	90	akrų su 23 akrais teisių auginti, traktorium, arkliais ir visom mašinom; kaina	\$ 25,000
\$ 3,500	„ — 50 „	17	— teisių, du arkliai ir vis os mašinos; kaina ..	\$ 23,000
\$ 4,000	„ — 100 „	20	— teisių, arkliai su visais įrengimais ir mašin.: ..	\$ 27,000
\$ 4,500	„ — 50 „	18	— teisių, su viskuo:	\$ 25,000
\$ 5,000	„ — 81 „	23	— teisių, traktorius ir visos mašinos; kaina	\$ 27,000
\$ 5,500	„ — 85 „	25	— teisių, su viskuo:	\$ 23,000
\$ 7,000	„ — 110 „	27	— teisių, trakt., arkliai ir visos mašinos, kaina: ..	\$ 43,000
\$ 8,000	„ — 125 „	40	— teisių, 6 kilns, trakt., arkliai ir mašinos:	\$ 50,000
\$ 14,000	„ — 200 „	41	— teisių, 5 kilns, traktorių ir viskas:	\$ 50,000

CHARLES POCIUS, REAL ESTATE BROKER
TILSONBURG, Ont. Tel. 829 J.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.

A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

uz \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6.30 val.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED St., CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOL AIDA.

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — \$ 9.95

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24 — \$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinius lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (širius), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. cukraus

2 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus — \$ 2.60

B. 20 sv. cukraus — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

MŪSŲ SPORTAS

ADELAIDĖS LIETUVIAI VĖL PIRMAUJA

Rugsėjo 6 d. Adelaidės lietuvių krepšinio pirmoji komanda OBI salėje užbaigė trečiąjį krepšinio turnyro ratą. Čia dalyvavo dvi stipriausios Pietų Australijos krepšinio komandos, t. y. lietuvių Vytis ir latvių ALS. Rungtynės buvo įtemptos tarpe žaidėjų, o dar labiau — tarp žiūrovų. Po permainingos sėkmės lietuviai laimėjo 32—31 krepšių santykiu.

LIETUVIAI — PIETŲ AUSTRALIJOS KREPŠINIO MEISTERIS

Rugsėjo 27 d. Lietuvių krepšinio komanda Vytis O. B. I salėje (Adelaidėje) sužaidė su latviais baigmines šio sezono krepšinio rungtynes. Mūsų krepšininkai šį kartą parodė tikrai pasigėrėtiną žaidimo lygį. Po permainingos kovos lietuviai laimėjo 46 — 40.

MŪSŲ KREPŠININKŲ LAIMĖJIMAI

Lietuvių Vytis 1103—575.
Latvių ALS 1011—528.

Trečioje vietoje stovi Estonia, ketvirtoje australų OBI ir dar toliau kitos keturios nežymios komandos.

Šiose rungtynėse žaidė ir krepšių imetė: Ignatavičius 10, Gurskis 8, Urnevičius 5, Merūnas 4, Kurauskas 3 ir Brovčanka 2.

Dabar Vyties komandai tenka dar sužaisti pusiauibaigmines ir baigmines rungtynes.

LIETUVAITĖ AUSTRALIJOS ČEMPIONĖ

Atvykusi Australijon, anksčiau sportavusi Diepholze lietuvių gimnazijoje kaip stalo tenisinė, sportininkė Aldona Snarskytė pradėjo žaisti už YWCA. 1950 metų pavasarį laimėjo Adelaidės miesto jaunųjų mergaičių stalo teniso pirmenybes. Tų pačių metų rugpjūčio mėnesį laimėjo Pietų Australijos pirmenybes. O jau rugsėjo mėnesio pabaigoje Pietų Australijos „Table Tennis Team“ pasiuntė ją į Brisbane, į visas Australijos jaunųjų mergaičių stalo teniso rungtynes. Ten irgi be didelio prakaito laimėjo.

1951 m. jau pasunkėjo. Mat sukakus 19 metų iš jaunųjų mergaičių lygos tapo perkelta į suaugusiųjų klasę. Šiais metais laimėjo Adelaidės miesto moterų senjorių klasėje pirmą vietą ir mišriam dvejetui taip pat pirmą vietą. Rugpjūčio 9 d. Paulo vicečampioną. Turnyro laimėjo pirmą vietą Pietų Australijos moterų senjorių pirmieji Rio de Janeiro.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išaina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.
Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

PUIKŪS

KARAKULINIAI PALTAI

nenešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio.
Pigu — \$ 125.000. Teriautis tel.: GR 1827

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELĖ

siuva moderniausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliško medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave., Toronto.
Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

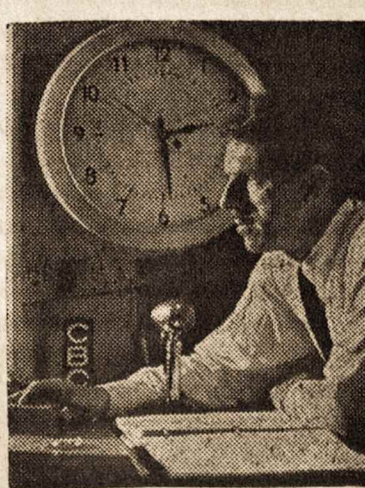
SPORTO KLUBAS „VYTIS“ JUMS VISIEMS SKOLINGAS.

Š. Amerikos sporto olimpiada pasibaigė. Ji praėjo didžiausio draugiškumo ir bendradarbiavimo ženkle. Tai buvo pirmas toks didelis lietuvių sportininkų susibūrimas visame Š. Amerikos kontinente. Juk tai reikšmingas įvykis lietuvių išeivių gyvenime. Ledai pralaužti, Lietuvių sportuojanti visuomenė išjudinta. Tikimės, kad šis pirmasis žingsnis nebus paskutiniu. Džiugu pastebėti, kad kitais metais tokią, o gal ir platesnio masto lietuvių žaidynes pasisiūlė surengti Clevelando sporto klubas „Žaibas“. Mes sveikiname clevelandiškius!

Šios olimpiados pasisekimai daug darbo ir pastangų įdėjo ne vien sporto klubas „Vytis“, bet ir didelė dalis Toronto lietuvių visuomenės. Ji neatsakė prisidėti bei padėti visais galimais būdais sekmingiau ir pakankamai tvarkingiau olimpiados įgyvendinimui, nes kiekvienas supranta, kokį darbą atlieka lietuvių sportininkas mūsų tautos ir valstybės vardo iškilimui bei populiarizacijai, mato jį reikalingą, naudą ir vaisius.

Mes esame didžiai dėkingi Toronto lietuviams sutikusiems ir davusiems sveikinti sportininkams, atvykusiems iš Amerikos ir Kanados toliu, prieglaudą, nakvynę ir nuoširdumą. Ta pačia proga atsiprašome tuos, kurie nesulaukė svečių nakvynės. Priežastis — svečiai, sutikę senus draugus bei pažįstamus, buvo priversti paklusti jų valiai. Dėkingi esame visiems, kurie parodė mūsų įgimtą svetingumą ir vaišingumą.

Asmeniškai esame dėkingi Lietuvos konsului, p. V. Gy-

Pentadienį, 9.00 p. m. (EST) pėh CBC Dominijos iš Fordo teatro bus radijo transliacija, kurios pranešėją čia ir matome.

lui, už dalyvavimą ir atidarymą šios pirmosios olimpiados: LOK pirmininkui p. J. Šimoniui — sveikinti sportininkus atvykusius šiom žaidynėm į Toronto; gerb. klebonui — leidusiam pasinaudoti parapijos sale ir jos įrengimais; dail. T. Valiui už paruošimą olimpiados diplomų ir jų įrašymą; ponai Rautinš, p. Marijošui ir p. St. Kairiui, praturtinusiems pamaldas muizka ir giesmėmis.

Olimpiados suruošime ir jos pasisekime asmeniškai prisidėjusiems darbu bei patarimais, dėkingi: pp. Akelaičiui, Juodžiui, Karašauskui, Kuolui, Gaižučiui, Palioniui, Paukščiui, Simanskiui, Kaunienei, Šapočkinienei, Saplienei, Norikienei, Viliušienei, Lapaitienei, Ald. Kavaliauskaitei, Alb. Kavaliauskaitei ir Jablonskytei. Kartu dėkojame ir visiems kitiems, vienokiui ar kitokiui būdu prisidėjusiems olimpiados pravedimui, ypač mūsų klubo jauniems futbolininkams.

Sporto klubas „Vytis“.

Apie darbininkų uniiją

Sudbury, Ont. „T. Ž.“ Nr. 46 yra tilpus korespondencija apie Sudburio darbininkų uniiją, kurioje aprašymas yra visiška neteisingas. Mums, darbininkams, ji išvadavo iš sunkaus darbo ir darbdavių boselių persekiojimo.

Dėka tos uniijos vadovybės kovai, mes, darbininkai, gavome trumpesnės darbo valandas su didesniu atlyginimu ir geresnės apraudas nelaimėse.

Nė viena uniija šiame krašte nėra darbininkams iškovojo tiek gero, kaip ši mūsų uniija. Tad negalima suprasti, kaip tos korespondencijos autorius drįsta taip neteisingai rašyti ir apšaukti tokią darbininkų uniiją komunistine.

Netolimoj praeity, vienoj lietuvių sueigoj teko girdėti, kalbant tūlą profesionalą panašiai apie uniijas. Savo kalboje pabrėžė, kad čia Kanadoje ir bendrai Amerikoje visos uniijos esančios komunistinės ir ragino, tautiečius kovoti prieš jas ir tvirti naujas uniijas. Bet ištikrųjų šiame krašte yra 3 skaitlingos nariais uniijos: A. F. L., C. C. L., C. C. L.

Paskutinė yra katalikų darbininkų uniija. Kiekviena jų yra priešinga komunizmui. Pareiškiu, kad mūsų uniija yra demokratiška, ir laikosi nuostoliai nuo įsijungimo į politines partijas ir ne vien tik rūpinasi savo narių gerove. Uniijos valdyba yra renkama kas metai, kiekvienų metų pabaigoje. Į valdybą kandidatai yra nominuojami per 3 uniijos narių susirinkimus prieš rinkimų laiką. Kiekvienas uniijos narys turi teisę nominuoti į Valdybą kanidatus sulig savo nuožiuos ir atėjus rinkimų dienai už juos balsuoti slaptu balsavimu. Balsavimų pasibaigus tuojau yra skaitomi balotai balsavimo prižiūrėtojų, be komisijos, kuri tam darbu yra išrinkta uniijos narių susirinkimo. Komisija, suskaičius balsus tuojau paskelbia visuomenei, kiek kuris kandidatas yra gavęs balsų ir kokią vietą užima uniijos valdyboj sekančioms metams. Tad nėra jokio pagrindo sakyti, kad mūsų uniija yra komunistinė. Be to, kaip praeity, taip ir dabartinės uniijos valdyboj yra skirtingos tautybės, religijos ir politinių pažiūrų žmonij. Kad šiais metais uniijos rinkimai įvyko kiek anksčiau, tai ne dėl kokių nors kitokių sumetimų kaip „T. Ž.“ yra rašoma, bet dėl to, kad lapkričio 5 d. buvo renkamos tos uniijos centro valdybos, Alan Mills, Montrealio CBC tad sulig centro valdybos rinki radijo aktorė ir dainininkė.

NELAIMĖ MISKE.

Kowkash, Ont. Tai miško kraštas Ontario provincijos Va karuose, kur po sniegą baido sveiki vėjo nudegintais veidais keliolika lietuvių. Tai miško kirtėjai pelno sau duoną.

Nelaimė, lapkričio 21 d. dirbant miške, sužeistas Vladas Bendorius — nulaužta kairė koja. Jis paguldytas į Sioux Lookout ligoninę. Į mišką Bendorius atvažiavo prieš porą mėnesių iš Toronto.

Bendradarbiai ir draugai linki kuo greičiausia pasveikti.

J. Zemaitis.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Tel. FI 0208.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151

7679 George St.,

Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

D'EMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

SAFE MAISTO SIUNTINIAI EUROPON!!!

IR SPECIALŪS KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į VI-SAS VOKIETIJOS ZONAS. Garantuotas be jokių maitų nemokamas pristatymas tiesiog į namus iš Hamburgo sandėlio. Reikalaukite mūsų pilno kainoraščio.

SAFE REG'D., 1410 Stanley St., Montreal P. Q.

(Tel. BE 4506)

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĘ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

HAMILTON

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

KLB Hamiltono apylinkės raštėlio „Eglutės“ prenumė valdyba ruošia Kariuomenės šventės minėjimą Dainavos salėje gruodžio 2 d. 17 val. Bus paskaita ir po to meninė dalis. Prie įėjimo bus renkamos aukos laisvės kovų invalidams sušelpiti. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

MIRĖ

Lapkričio 16 d. po ilgesnės ligos mirė Genė Augaitytė-Naikauskienė, 31 m. amžiaus. Vėlionė buvo kilusi iš Jurbarko. Palydint gausiam būriui lietuvių, palaidota lapkričio 19 d. katalikų kapinėse.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Lapkričio 18 d. įvyko šeštadienio lietuvių mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Mokyklos vedėjas J. Mikšys nušvietė praeitų mokslo metų stovį. Pereitais metais mokyklą lankė 76 vaikai. Turėta pajamų per 300 dol., kuriuos sudarė lietuvių bažnyčioj praves-tos rinkliavos ir bendruomenės valdybos pašalpa. Išlaidas sudarė, atlyginimas mokyklos sargui, tačiau šiais metais sargui reikia mokėti brangiau, po 5,85 už kiekvieną šeštadienį. Patalpos gautos nemokamai. Dabar mokyklą lanko 86 vaikai visi naujųjų ateivių. Nė-lankančių mokyklinio amžiaus vaikų yra 4 iš senųjų lietuvių ir 1 iš naujųjų. Numatyta su-ruošti visiems Hamiltono lietuvių vaikams eglutę gruodžio 30 d. Dovanėles paruošia pa-tys tėvai ir pristato mokytojų nurodytą vietą. Pageidau-jama, kad dovanėlės būtų lietuviškos knygos arba vaikų laik

Išrinktas naujas tėvų komi-tetas, į kurį įėjo: J. Matulionis, p. Breichmanienė, p. Pikienė, p. Meškauskienė ir p. Tumai-tis. Nustatytas mokestis po 50 centų mėnesiui nuo kiekvienos šeimos mokyklos išlaidoms dengti. Dabar yra apie 60 šei-mų, kurių vaikai lanko mokyk-lą. Iškilio pageidavimas, kad būtų surengta pačios mokyk-los parengimų ir jei liktų lė-šų padaryti vaikams ekskursi-ją po žymesnes Hamiltono apy-linkės vietas. JI. DI.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA.

Lapkričio 4 dienos susirinki-me, kuriame dalyvavo apie 100 asmenų, išrinkta nauja apylin-kės valdyba: J. Matulionis, J. Mikšys, E. Sudikas, E. Rep-šytė, K. Prijelgauskas, P. Vai-tonis ir p. Jankūnas, kontrolės komisijon: A. Mingėla, p. Gim-zauskas ir P. Pleinys.

PAJIESKOJIMAI

— Augustui Gričiui, dirbu-siam Feldman Timben Co, Timmins Ont., norima atiduoti pinigų, bet nežinia, kur jis dabar gyvena. Dabartinio jo adreso prašo: Jonas Valaitis, gyv. 714 W 30th St. Chicago, Ill., USA.

Estiška kailių prekyba siūlo Tamstoms gražius, aukštos kokybės

Kailinius paltus

fabriko kainomis. Galima ir išsimokėjimui. Atsilanky-kite ir įsitikinsite.

Darome taip pat pataisymus perdirbimus.

Kailininkas A. KOTKAS.
1481 Bishop St., Apt. 3,
Montreal. Tel. BE 4075.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PAŠTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PAŠTO ŽENK-LUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kai-na Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANESA savo tikslių adresą ir PINI-GUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk-lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos.

„NL“ Administracija.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

ST. CATHARINĖS LIETU-VIŲ VEIKLA.

Lapkričio mėn. 1 Od. St. Cat-harines Bendruomenės naujo-jai valdyba suruošė šokių vaka-rą. Publikos buvo sulaukta iki 120 asmenų. Vakarelių aplan-kė ne tik St. Catharines lietu-viai, bet turėta svečių iš To-ronto, Wellando ir Niagara Falls. Pelno iš vakarėlio gau-ta 60 dol. 16 vasario gimnazi-jai Diepholze paremti yra su-rinkta 29 dol., kurie yra pasių-ti Lietuvių Raud. Kryžiui Vo-kietijoj.

Palengvinti likusių lietuvių tremtinių Vokietijoj sunkią būklę, yra surinkta 74 dol. pi-nigais ir 160 sv. rūbų. Pinigai, ir rūbai jau pasiųsti į USA Brooklyn Balfui, kuris savo keliu surinkęs daugiau rūbų iš-siųs laivu į Europą.

Aukavo pinigais ir rūbais:

Po 10 dol. — Gečauskas; po 5 dol. — Vyšniauskas; po 3 dol. — Alonderis; po 2 dol. — Ališauskas, Dauginiai (ir rū-bų), Butkus, Dainorai, Gverzdys (ir r.), Jokubonis, Iva-nauskienė, Miniota, Norvaiša (ir r.), Povilčiai, Palujanskienė, Rukštys (ir r.), Platakis, Staugaitis (ir r.), Šetkus, So-

rius, Satkevičius (ir r.), Sližas, Vaitkus (ir r.), Visockas; po 1 dol. — Busauka, Brikys, Bo-gužis, J. Dilus, Galdikas, Gri-gas, Grabauskienė, Gėliūnas, Jonušas, Kalainis, Meškauskas (ir r.), Morkuškis, Orakauskie-nė, Sauka, Šajauka ir rūbų, Svirplys.

Sąrašas aukojusių rūbais:

Ona Vilbikaitienė, K. P. Šu-kiai, J. Kazragienė, Elza Sat-kevičienė, J. Satkevičius, P. Pelgrimienė, J. Navasaitienė, J. Dainora, A. Vyniautas, Šva-zas ir A. Satkevičius.

Visiems mieliems lietuviams gyvenantiems St. Catharines parėmusiems pinigais ar rū-bais mūsų tėvus, brolius bei se-ses vargstančius tremtyj, St. Catharines Bendruomenės val-dyba taria širdingą acių. Di-delė padėka tenka pp. A. Stau-gaičiui, S. Vaitkui ir vienuo-liui tėvui Ambralui, pirmiems už pagalbą surinkti kalbamus rūbus, o pastarajam už supaka-vimą ir nuvežimą į gelež. stotį Wellandą bei pasiuntimą į Grollyną.

St. Catharines B-nės V-ba.

MIŠKININKŲ STOVYKLOJ.

Šeštą valandą skambutis kel-tis, už penkiolikos minučių pus-ryčiai ir į mišką. Dar nespė-jus gerai prašvisti, miške jau skamba motoriniai pjūklai. Že-mė apdengta sniego sluogsniais. Termometras 15 laipsnių žė-miau nulio, bet kirtikai prakai-tuoja vienmarškiniai, išsiren-gę. Darbas sunkus, reikalauja sveikų ir įtemptų muskulų, taip pat geležinės valios.

Šiuo metu daugelis darbinin-kų yra atvažiavę į miškus tik žiemos sezonui. Dalis darbi-ninkų yra pasiryžę padirbėti miške kurį laiką, susitaupyti gražią sumą pinigų ir vėl ap-leisti tą nedėkingą ir mažai malonumo teikiančią miškinin-kų stovyklą. Tačiau dalis dar-bininkų yra nuolatinių miški-ninkų, kurie jau daugelis me-tų dirba miške, turi stovykloje savo lovą ir tris antklodes. Iš vienos stovyklos persikeliant į

kitą, jie persineša į maišą susi-kišę visą savo turtą. Dirba jie sunkiai, uždirba daug. Deja per mėnesį uždirbtus pinigus išleidžia per dvi dienas. Mėn-sio gale, gavę čekį, nieko ne-laukdami, važiuoja į artimiausią miestelį ir grįžta tiksliai ta-da, kai jau dolerio nebėra ki-šeniui. Grįžę, sunkiai dirba, skuba ir vis atsižada daugiau nevažiuoti į miestelį...

Miško stovykloj laikas bėga labai greit. Kiekvienas dirba sau. Kiek padirbsi, tiek už-dirbsi.

Stovykloj maistas geras, pui-ki valgykla, griežia radijas, vieną kartą savaitėje kino teat-ras, retkarčiais suskamba ir lie-tuviška daina, pritariant man-dalinei ar akordeonui, o kartais susiorganizavus kirvių šokiui (tai yra senbernių šokis), tai ir vietos neužtenka gyvenamą-jame barake...

Bendrai, miškininkai visada gerai nusiteikę, nes dirba gry-name ore. Nors ir įvarginti sunkaus darbo, sniego ir gan stipraus šalčio, bet kiekvienas vakare grįždamas iš darbo jei jau nedainuoja, tai bent pus-balsiu niūniuoją sau linksmą melodiją.

Esant blogam orui, savotiš-kai viskas pasikeičia: miške darbas sustoja, pailsi musku-lai, kai kas jau beplystančias kėlnes remontuoja. Turime batsiuvį, — prakirstus batus sutaiso. Kitas pusbalsiai skai-to anglų kalbos vadovėlį. Jau nesnieji rimtai nusiteikia, nes rašo mylimosioms laiškų. Ki-tas — net susigraudinęs...

Sekmadienį Mikis apkerpa plaukus. Blondis pjaunamas mašinas valo. Eina apsitvarky-mo ir apsišvarinimo darbai ba-rake. Seniūnas duoda įsakym-us, nesilaikantieji bendros nu-statytos tvarkos baudžiami be eilės namų ruoš.

Taip ir verčiame kalendo-rius lapus, laukdami prašvin-tant pavasario. Vėl pakeisime kirvius ir pjūklus į kėlnę ir gulsčiuką grįžę į Toronto prie savo seno darbo.

J. Žemaitis.

PADĖKOS

Montrealio LOK'ui už me-džiagą ir p. Aloyzui Stankevi-čiui už padarymą Lietuvos žė-mėlapio, nuoširdus dėkui!

Montrealio šeštadieninė lietuvių mokykla.

— Doktoras Watertown mieste, Wisconsin valstybėj pranešė spaudai, jog pas vieną savo ligonį rado keturis ink-s-tus vieton dviejų.

— Epsteinai, 103 metų am-žiaus, gavo iš Washingtono įsakymą stoti į armiją. Epstei-nas buvo 1871 metais užbai-gęs karinę tarnybą carinėje Ru-sijoje...

TAUTIECIAI! Rašykite iš vi-

sur apie savo gyvenimą, įsikū-rimo sąlygas, darbus, perspek-tivas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami.

Rašyti adresu: „Nepr. Lie-tuva“, 7722 Georg str., Ville

Lasalle, Montreal, P. Q.

LAIŠKAI REDAKCIJAI.

Atkelta iš 2 pusl.

Diplomatijos Šefui, kad tą raš-tą prijungtų prie pulk. K. Gri-niaus asmeninės bylos atstaty-simos nepriklausomos Lietu-vos Valstybės Gynėjo žiniai.

Kitas pulk. K. Griniaus laiš-ko vietas, kurios neturi nieko bendro su jo pasitraukimu iš Karo Attache pareigų, o tesie-kia mane įgelti asmeniškai bei apšmeižti per spaudą, palieku be atsakymo. Neabejoju, jog gerb. „NL“ skaitytojai ir be mano paaiškinimų supras, kur pulk. Grinius bando pateisinti nepateisinamą dalyką ir kur iš jo pusės buvo parodyta pik-tos valios prieš buv. savo vir-šininką.

Kazys Škirpa.

ATIDARYTA

ANNE KEW PHOTO STUDIO

1550 Mackay St., Studio 4, Tel. GL 3221, Montreal.

Vestuvių, banketų, vaikų nuotraukos Tamstų pačių namuose. Aukštos kokybės darbas, prieinama kaina. Nuotraukos daromos tik iš anksto susitarus.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE DRY

Priėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: Zone 8-303; 143—8 Lachine.

IŠTEIGTA PRIEŠ 25 METUS

NUSIKRATYKITE TARAKONŲ, BLAKIŲ, PELIŲ
ŽIURKIŲ, etc.

Rašykite ar skambinkite mums apie šias bėdas.
SUN—X SANITARY SERVICE REG'D.
2423 Notre Dame St. E. Tel. Tel. FR 9148. Montreal.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįsta-mų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau il-gas laikas kai tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės do-kumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ
IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME
UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS
LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias bran-genybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiunti-mo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek-madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinų paimamos iš namų ar iš su-gedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val-ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilan kyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL

MONTREAL

NAUJŲ METŲ SUTIKTUVĖS

ruošiamos gražioje ir jaukioje Bowling Academy salėje, Verdune. Čia bus tikrai gražus pa rengimas. Kadangi vietų skaičius nėra didžiausias, tai norintieji dalyvauti sutiktuvėse patariamai įėjimo bilietus įsigyti iš anksto. Kvietimų kol kas galima gauti „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje.

Salė pasamdyta visai nakčiai. Be to, kas ypač įdomu ir retai praktikuojama, šioms NM sutiktuvėms moterys gauna ypatingą privilegiją — įėjimą moka dolerių mažiau.

SERGA KLB-LO IR KLCT PIRMININKĖ

Savaitė laiko kai serga KLB-LOK ir KLCT-bos pirmininkė p. P. Juškevičienė. KLCT-ba laikinai pavaduoti pirmininkę p. P. Juškevičienė. KLCT-bos pirmininku išrinko visuo menės veikėją KLCT narį p. Joną Leknicką.

MONTREALIS LAUKIA TF VEDEJO

Teko patirti, kad Centrinė Tautos Fondo Atstovybė susirūpinusi Tautos Fondo valdytojo prof. J. Kaminsko atskirvėtimu su pranešimu į Montrealį.

Be to, St. Catharines lietuvių bendruomenė jau užsiprašė, kad to lankymosi proga prof. J. Kaminskas aplankytų ir St. Catharines.

NEDARBAS SPARCIAI AUGA

Kanadoje sparčiai auga nedarbas. Montrealy bedarbių esą jau apie 50.000 ir dar kasdien girdėti apie naujus atleisti mus iš darbo. Daug ir lietuvių atleisti iš darbo. Kaikurios įmonės sumažino darbo laiką, nes stokoja darbo.

LIGOS IR NELAIMĖS

„Lituanicos“ vedėjas p. Z. Lapinas susirgo apendicitu ir turėjo būti operuojamas. operacija pasisekė ir p. Lapinas jau taisosi.

P. A. Pylipaitis jau išėjo iš ligoninės. P. L. Barauskas pradėjo dirbti senoje įmonėje, kurioje jam buvo sužeista akis. Susirgusi p. Stonkuvienė senjorė.

Pp. Tomkevičių dukrelė susirgusi skarlatina ir paguldyta į ligoninę. Tėvai išpėjami saugoti vaikus, nes skarlatina stipriai užkrečiama liga, o, kaip matyti, ji yra pasirodžiusi mės te.

MONTREALIO SLA KUOPOS

mėnesiniame susirinkime paaiskėjo, kad dabar turi 3 ligonius: St. Juodviršį, kuris išgyveno blaudžiausio sulaužymo geležies fabrike nelaimę, Pr.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

vienam arba dviem asmenim (ar vedusių porai). 3767 Hochelaga, netoli Pie IX Blvd. Tel. TR 8063.

MIESTO CENTRE

išnuomojamas dvigubas kambarys, tinkamas vedusių porai, dviem vyrams arba mergaitėms. Ir nuo gruodžio 1 dienos bus laisvi dar trys kambariai ir virtuvė. Visi kambariai su baldais. Teirautis tel.: BE 4082.

ISNUOMOJAMAS

kambarys vedusių porai (be vaikų) 111—8 Ave., Ville La-salle. Tel. TR 7800.

PARDUODAMAS SKLYPAS

(25X96). Teirautis 6903 Mar-zarin St., Montreal (Ville Emard). Tel. TR 5535.

D. L. K. VYTAUTO KLUBE

ŠOKIAI

penktadieniais ir šeštadieniais. Šokių pradžia 9 v. vak. Tautiečiai maloniai kviečiami linksmai praleisti laiką lietuviškoje svetainėje.

Ižanga nemokama.

2159 St. Catherine St. E.

Rūbinė 25 ct.

Montreal, Que.

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

Gruodžio 1 dieną, šeštadienį, 7 val. vakaro parapijos salėje, 377 Willbroad St. ruošia

PASKUTINĮ PRIEŠ ADVENTĄ ŠOKIŲ VAKARĄ SU PROGRAMA.

Programą išpildys sol. pp. Stravinskaitė, Bučinskas, Smilgevičius ir kiti. Bufetas su užkandžiais ir gėrimais. Šokiais gros „Melodija“. Ižanga 0,75 centai. Pelnas skiriamas Vokietijoje likusiems tremtiniams sušelpiti. Kviečiame visus atsilankyti.

Choro Valdyba.

VEDA SKTN. INŽ. J. BULOTA.

BENDRAS VISŲ MONTREALIO SKAUTŲ LAUŽAS.

Gražiai buvo prarastas lapkričio 25 d., sekmadienio vakarą, susilaukęs nemažo svečių skaičiaus ir davęs pelno, paskirto tebevargstantiems lietuviams bei Diepholzo lietuvių gimnazijai šelpiti.

Laužą stebėjo ir Gerbiamieji mūsų dvasios tėvai Kubilius ir Kulbis, „NL“ red. J. Karde-lis, neseniai iš Paryžiaus atvykęs dr. Ralys ir naujai atvykę iš Šveicarijos bei kitur lietu-viai.

Pirmas laužo išpūdis atrodė silpuokas — šabloniškas, bet pamažu pasidarė visai jaukus ir savotiškai įdomus. Be reika-lo gal buvo vėluojamasi su pra-džia, nes pav. Lietuvoj mūsų skautai užpildydavo „svečių vė-lavimosi laiką“ kokiais nors tarpkauliniais pasirodymais ar dainelėmis. Pagirtina yra tuo, kad išvengta kalbų, svei-kinimų, atidarymų ir panašiai, bet greit visi svečiai įtraukti į rogramą — dainas, skautiškus šūkius ir tt.

Vyr. skaučių „montažas“ tik-rai privertė nors mintimis su-grįžti į senąją ir gražiąją tėvynę, bei pergyventi mielą ilgesio valandėlę. Tenka tik linkėti mūsų skautėms, mieloms se-sėms ir toliau „montažuoti“. Naujas ir moderniškas kalbos būdas, taip puikiai pademon-struotas, mūsų sesės daug ką pravirgdė iš juoko. Gražiai bu-vo prarasta keletas tradicinių skautiškių dainelių ir ypatingai pagirtinas „Vilniaus Varpų“ atgaivinimas, kurie taip švel-niai veržėsi iš visų krūtinų. Programa buvo kukli, neilga ir nenuobodi, o tai gal ir vėta pa-gyrimo, leidusi svečiams ir skautams ilgiau pasisiūbuoti gražiai vedamuose tautiškuose liuose, užtrukus net iki vėly-vaus 10 val. vakaro begaivi-šokiuose, rateliuose bei darže-nant tikrai skautiškam bufetui.

Pagirtina mūsų sesių kukli ir puiki parodė — jų dirbi-niai paaukoti loterijos būdu mū-sų vargstantiems broliams. Bravo mūsų skautams-tėms

PREKYBA VAIKAIS

Montrealio policijos organai nustatė, kad čia per metus par-duodama (į JAV) apie 30 vaikų. Vaikų perkliami už vieną vaiką moką po 400 dol., o par-duoda po 4.000 dol. Susirū-pinta įstatymu, kuris tokią pre-kybą draustų.

MONTREALIO SKAUTĖS IR SKAUTAI

buvo suruošę laužą Vokietijoje likusiems tremtiniams sušelpiti. Pelną gauta 26 dol.

Laužo metu skautės buvo su rengusios savo rankdarbių pa-rodė-loteriją, iš kurios gauta 40 dol. Ši suma paskirta Diep-holz'o gimnazijos skautams-skautėms.

KAS DOMISI CANADAI DARBU

Lėktuvų fabrikas Montrealy „Canadair“ — dabar tepriima tiktai aukštos kvalifikacijos meisterius, o šiaip darbininkų nepriima.

Tuo tarpu fabrikas plečiasi — stato naujus pastatus, kurie bus paruošti apie pavasarį. Tada fabrikas išplės darbus ir darbininkų skaičių pakels ligi 18.000. Tiktai tada būsianti galimybė įstoti naujiems darbi-ninkams.

ir pasisekimo kitiems laužams.

Persai mintis atskiriems, kad ir mažesniems mūsų skau-tų vienetams suruošti rajoni-nius laužus; tai būtų leista dau-giau pasirodyti atskiroms skil-tims, bei palinkėti visiems pa-gyvinti lietuviškoje nuotaikoje di-desniam lietuvių skaičiui.

Tenka dar padėkoti visiems svečiams už atsilankymą bei tē-veliams, kurie leidžia ir palydi savo dukreles ir sūnelius į skau-tų tarpą ir palinkėti visiems ne nutautusiems, sugrįžti į gražią-ją mielą tėvynę.

J. B.

BOSTONO SKAUTŲ RAMOVĖS SUEIGA

Lapkričio 10 d. Dorchesteryje buvo Bostono skautininkių-kų ramovės sueiga pas seniūnį pasktn. El. Gimbutienę. Tautosakos rinkėjas J. Būga suei-gos dalyviams pagrojo jo JA-V-bėse surinktus lietuviško-sios tautosakos lobius — dai-nas, pasakas, raudas ir kt.

Sueigos dalyviai pasiuntė ko-lektyvines užuojautas vyr. sktn. J. Augustaitiui-Vaičiū-niui dėl jos brolio — miškų inž. Blado Augustaičio mirties ir Norwoode mirusio a. a. sktn. Viktoro Kamantausko šeimai. Sktn. V. Kamantauskas didžiai pasitarnavo Lietuvos skau-tams, 1914 m. išvėsdamas ir sulietuvindamas lordo R. Ba-den-Powello knygą „Skautybė Berniukams“.

Su V. Kamantausku J. Bu-lota atstovavo Lietuvos skau-tus Suomijos švedų skautų Djemborėje Helsinkyje 1934 metais.

KOMUNISTAI APIE KOMUNISTUS

Nors maskoliškojo stačiatikių komunizmo išpažintojas Ti-to yra pasidaręs pikčiausias etiketas, vertas sudeginti ant laužo, tačiau iš šalies žiūrin-tiems tiek stalininis, tiek titinis komunistas yra „abu labu to-kiu“, ir jei jau būtina tektų „balsuoti“, kūr iš jų yra „tik-resnis“ komunistas, tektų pa-sakyti, kad Stalinas savo kom-unizmą“ yra galutinai „supaš-ludinęs“, ką patvirtina ir vie-nas iš keturių Tito kanonikų. Juogslavijos propagandos šefas Milovan Džilas. M. Džilas pa-reiškime per radiją. Džilas pa-sakė, kad Rusijos komunizmas plečia pasaulįje despotizmą, neturintį sau pavyzdžio žmo-nijos istorijoje, ir ruošiasi ag-resijos karui.

Džilas kalba, atspaus-ta komunistų oficioze „Borba“, ver-ta pacituoti papunkčiais:

„Ne tik kiekvienas marksis-tas, bet ir kiekvienas buržuji-nis politikierius bei kiekvienas cilinis žmogus gali matyti, kas yra Sovietų Sąjunga. Vietoje internacionalizmo ir brolybės bei lygybės, nacionalistinė tam sybė, okupacija bei priespauda šešių civilizuotų Europos vals-tybių, jų turtų ekspropriacija, ruošimasis agresijos karui, ta-riamai prieš kapitalizmą, bet tikrumoje kad užtikrinus So-vietų Sąjungai galimybę api-plėsti naujus kraštus.

„Vietoje laimingo gyvenimo darbo žmonėms pilkas mentali-tetas, iniršė nežmoniškos bei al koholinės paikos laimės pra-siveržimai; smurtiškas ir tota-liškas geležinės kulnies slėgi-mas; šnipinėjimas, kurs persi-

TORONTO

KLT SKYIAUS ŠOKIŲ VAKARAS

Gruodžio mėn. 1 d. vietinio Tarybos skyriaus ruošiamas pa rengimas, dėl kuklių turimos salės sąlygų neprisitaikant su programa ir bufetu, praeis kaip eilinis šokių vakaras su pajai-rinimais, 404 Bathurst St. ad-resu. Grieš europietiška šokių kapela.

Įvairiaspalvis su muzikalinė mis, laisvo žodžio ir bendruo-meniškomis aktualijomis siu-pinys, kuriame dalyvauti suti-ko Hamiltono ir Toronto me-nininkai ir rašytojai, bus prave-damas po Naujųjų metų. Ši-tam pasirengimui bus stengia-masi gauti kokią nors patoges-nę ir erdvesnę Toronto salę.

TORONTIEČIŲ DĖMESIUI

Gruodžio mėn. 8 d., 16 val. 3 0min. (4 val. 30 min. po pie-tų) United Church patalpose (Bathurst - Lennox g-vių kam-pas) šaukiamas visuotinis Ka-nados Lietuvių Tarybos Toron-to skyriaus susirinkimas.

Susirinkimui numatyta ši dienotvarkė:

- 1) Valdybos ir rev. kom-jos pranešimas;
- 2) Valdybos ir rev. komisijos rinkimai;
- 3) Einamieji reikalai.

Kanados Lietuvių Tarybos Toronto skyriaus valdyba.

BROLI, SESE LIETUVII!

Tikrai greitai ateis laikas, ka-da mums daugeliui nusitės vien tik dirbti, valgyti ir mie-goti. Mums reikia dar pagy-venti ir už tą laiką, kuris pra-tosakos rinkėjas J. Būga suei-gos dalyviams pagrojo jo JA-V-bėse surinktus lietuviško-sios tautosakos lobius — dai-nas, pasakas, raudas ir kt.

Sueigos dalyviai pasiuntė ko-lektyvines užuojautas vyr. sktn. J. Augustaitiui-Vaičiū-niui dėl jos brolio — miškų inž. Blado Augustaičio mirties ir Norwoode mirusio a. a. sktn. Viktoro Kamantausko šeimai. Sktn. V. Kamantauskas didžiai pasitarnavo Lietuvos skau-tams, 1914 m. išvėsdamas ir sulietuvindamas lordo R. Ba-den-Powello knygą „Skautybė Berniukams“.

Su V. Kamantausku J. Bu-lota atstovavo Lietuvos skau-tus Suomijos švedų skautų Djemborėje Helsinkyje 1934 metais.

STAIGMENOS ONTARIO RINKIMUOSE

Lapkričio m. 22 d. įvyko On-tario parlamento rinkimai, nu-sprendžiant provincijos val-džią sekantiems 4 metams.

Vaizdo aiškumui paduodama

Partijos:	sakič.	skaič.	1951 m.	1948 m.	Balsai:	procentai:
konsekv.	79	53	829.259	49		
liber.	7	13	528.435	31		
C. C. F.	2	21	327.386	19		

Idomiausia, kad už liberalus ir socialistus paduotų balsų bendras skaičius viršija konser-vatorių, tačiau prov. parlamen-to vietos yra labiau negu at-virkščiai proporcingai suskirs-tytos. Mat, pagal anglų tvar-ką atskiros apygardos lemia atstovų išsidėstymą, kaip pa-našiai įvyko ir šių metų Ang-lijos rinkimuose, kur darbie-čiai, gaudami daugiausia balsų, prarado valdžią.

Į Ontario legislatūrą prasmu ko ir vienas komunistas J. Salz-berg, kitą ilgametį raudonųjų sėdėtoją Macleod išstūmė uk-rainietis John Yaremko, kuris palaikė kontaktą ir su vietine lietuvių grupe.

Itaką šių rinkimų įvairu-mams, turbūt, padarė po tru-pučių išsijudinas nepasitenkini-mas liberalų valdžia Ottawoj ir taip nesenas Anglijos pavyz-dys.

isigysime Toronto Lietuvių Na-mus.

Atvykite visi ir jauni ir seni salės sąlygų neprisitaikant su programa ir bufetu, praeis kaip eilinis šokių vakaras su pajai-rinimais, 404 Bathurst St. ad-resu. Grieš europietiška šokių kapela.

Pasizadėjimo lapus šerams pirkti pasirašė; po 100 dol.: Jonas Radvila, Zaldokas Ste-pas, Mockus Feliksas, Paurys Jonas; po 50 dol.: Aldona Va-lius, Valentina Balsys, Felik-sas Valys, Kostas Žioba; po 25 dol.: Vytas Abramaitis, Klemensas Liutkus, Sigitas Krašauskas, Bruno Vaičiūnas, Mikas Petrulis, Stasė Petru-lienė, Vytautas Petrulis, Biru-tė Petruitytė, Jurgis Karalius, Stasys Vaitkus.

Visiems ačiū.

TLNF.

RŪBŲ RINKLIAVA

Vokietijoje vargstantiems bro-liams sušelpiti rūbų ir pinigų rinkliava Toronte dar tęsiasi. Rūbai ir piniginės aukos pri-imamos parapijos salėje gruod-džio 1 d. 4—6 val. ir dar bus priimama ten pat gruodžio 8 d. 4—7 val.

MLB D-jos Toronto sk. v-ba.

„VERSLO“ SĄJUNGA

gruodžio 9 d. 5 val. ruošia pa-rapijos salėje paskaitą tema: „Namų statyba“, skaitys inž. J. Strazdas ir konferuos jam agr. K. Dalinda. Kas domisi šia paskaita, prašomi atsilanky-ti. Po paskaitos įvyks „Vers-lo“ s-gos narių susirinkimas. Visus narius prašome jame da-lyvauti.

LD TEATRO GASTROLES TORONTE

pasisekusios neblogai. Žmonių atsilankė apie tūkstantį, o apie 200 sugrįžo negavę bilietų. Gaila, kad nebuvo paimta Ea-tono salė, kuri sutalpintų vi-sus pageidavusius spektaklį ap-lankyti ir, kas ypač svarbu, ten būtų buvusi tinkama spek-taklio pastatymui scena, ko uk-rainiečių salėje, deja, nebuvo, nes scena esanti visai menka, dėl ko ir spektaklis negalėjęs būti išvystytas ligi makiomali-nių galimybių. Vis dėlto gast-roles laikomos pasisekusiomis.

Ši tabelė, kurioje 1951 m. ir 1948 m. skaičiai rodo, kiek partijos dabar gavo ir kiek tu-rėjo krašto parlamente atsto-vų:

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosa-vybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pi-lietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuora-šai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos univeristetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

sunkė ir smulkiausias bendruo-nius žmones. Reikia pripažinti, kad „drau-tarp vyro ir žmonos, tėvų ir vaikų, artistų ir jų įkvėpimo saltinių — tokiu mastu, kokio žmonija iki šiol nežinojo.

„Lėkštūs ir trivališki melai bei demagogija ir surežisuoti teismai, kaip senovėje būdavo prieš eretikus ir raganas, su Marksizmo - leninizmo doktri-nikslu sugauti paprastus eili-